

KANTAR EMOR

Sõiduki juhtimisel
tähelepanu häirivad
tegevused ja
turvavarustuse
kasutamine

TRANSPORDIAMET

Uuringu aruanne

Juuni 2025

Sisukord

	Sissejuhatus	3
1	Tähelepanu häirivad tegevused sõiduki juhtimisel	6
2	Turvavarustuse kasutamine	15
3	Liiklusohutuskampaania märkamine	23
4	Liiklusohutusprogrammi arendamine	28
	Lisad	38

Sissejuhatus

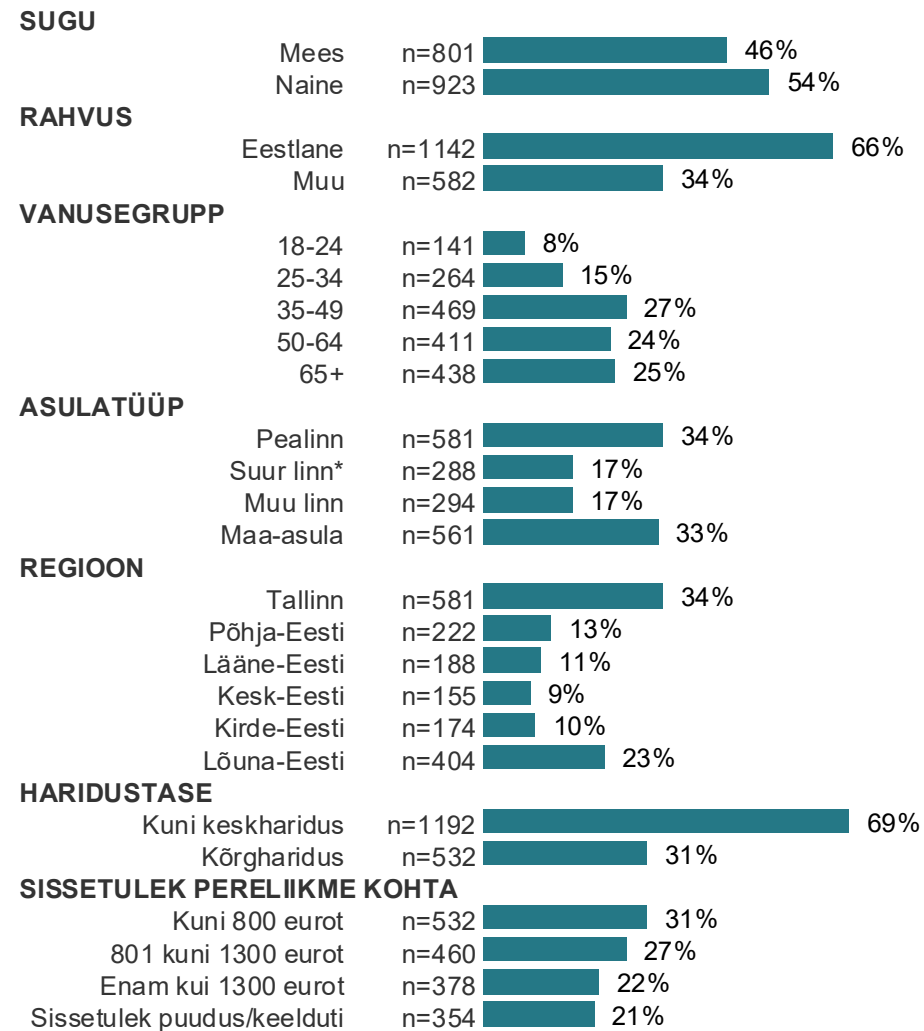
Taust ja valim

Kantar Emor viis 2025. aasta mais läbi sõiduki juhtimise tähelepanu häirivate tegevuste ja turvavarustuse kasutamise uuringu Eesti elanike seas.

- Uuringu andmekorje toimus kombineeritud meetodil – veebiintervjuude (*Computer Assisted Web Interviewing*) ning telefoniküsitluse (*Computer Assisted Telephone Interviewing*) teel. Uuringuküsimused lisati Kantar Emori maikuu cawi- ja catibussidesse, mis on igakuised esinduslikud elanikkonna uuringud.
- Telefoni teel viidi läbi 544 intervjuud ning veebiküsitluse meetodil 1150 intervjuud. Koguvalim on 1724 vastajat. Veebis oli keskmisest vastamispikkuseks 7 minutit, telefoni teel 12 minutit. Küsitluses sai osaleda nii eesti- kui ka vene keeles.
- Veebiküsitlus toimus 15.05 kuni 22.05, telefoniküsitlus 12.05 kuni 20.05.
- Uuringu sihtrühmaks olid Eesti täisealised elanikud. Valim on 18+ elanikkonna suhtes esinduslik ning uuringu põhjal saab teha üldistusi Eesti elanike kohta. Eesti rahvastiku koosseisu andmed pärinevad Statistikaametist.
- Uuringu ankeedi koostas Transpordiamet.

2025. aasta uuringus on eelmise uuringulainega peamine muutus selles, et kaardistatud on hoiakud liiklusohutusprogrammi suhtes (automaatne järelevalve, piirkiiruste langetamine, liiklusrikkumiste arvestamine kogumina, keskmise sõidukiiruse mõõtmine).

Uuringu eesmärgiks oli liiklejate hoiakute ja käitumise kaardistamine ning võrdlemine varasemate aastate uuringute tulemustega. Peamisteks teemadeks on ohtlikud kõrvalised tegevused sõiduki juhtimisel, telefoni kasutamine roolis, turvavarustuse kasutamine, liiklusohutuskampaania („Kannatame ära! Roolis vaatame teed, mitte telefoni.“) märkamine ning hoiakute kaardistamine liiklusohutusprogrammi suhtes.

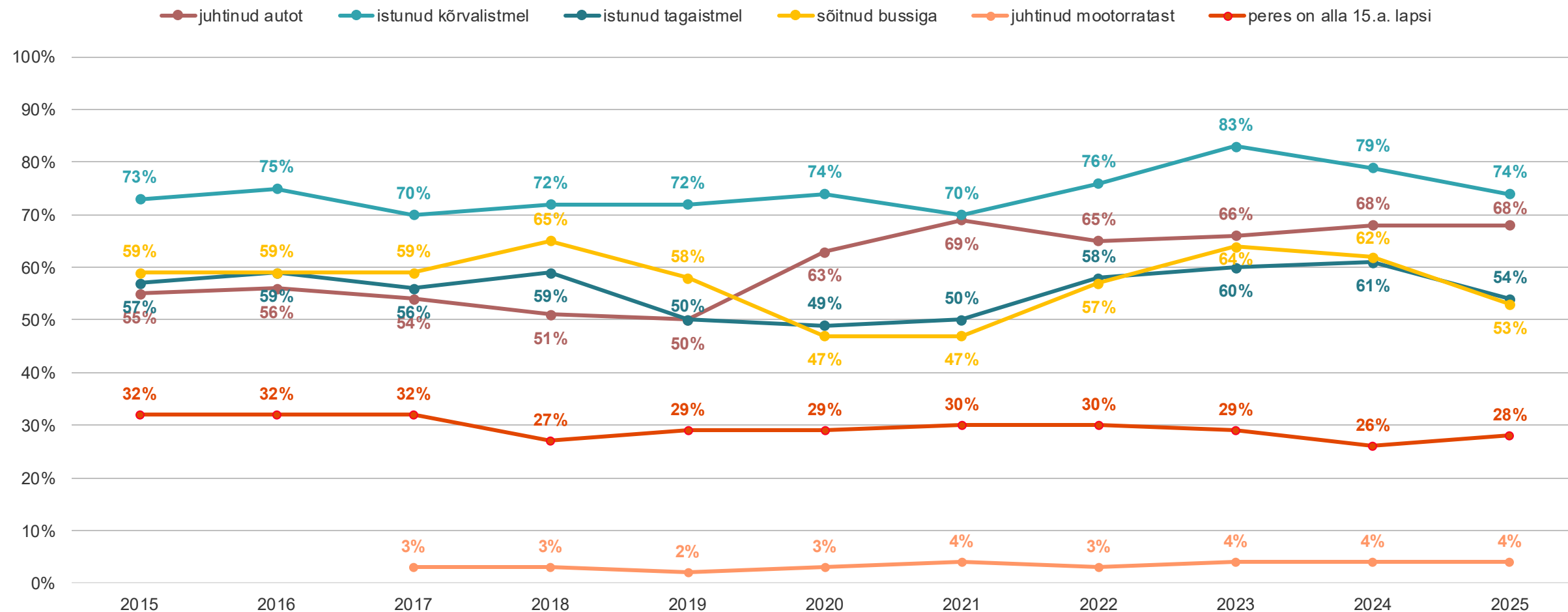

* Suur linn=Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

Sihtgrupid

Liiklemise viisid viimase 12 kuu jooksul ning alla 15-aastaste laste olemasolu trend.

2025 n=1724

1

Tähelepanu häirivad
tegevused sõiduki juhtimisel

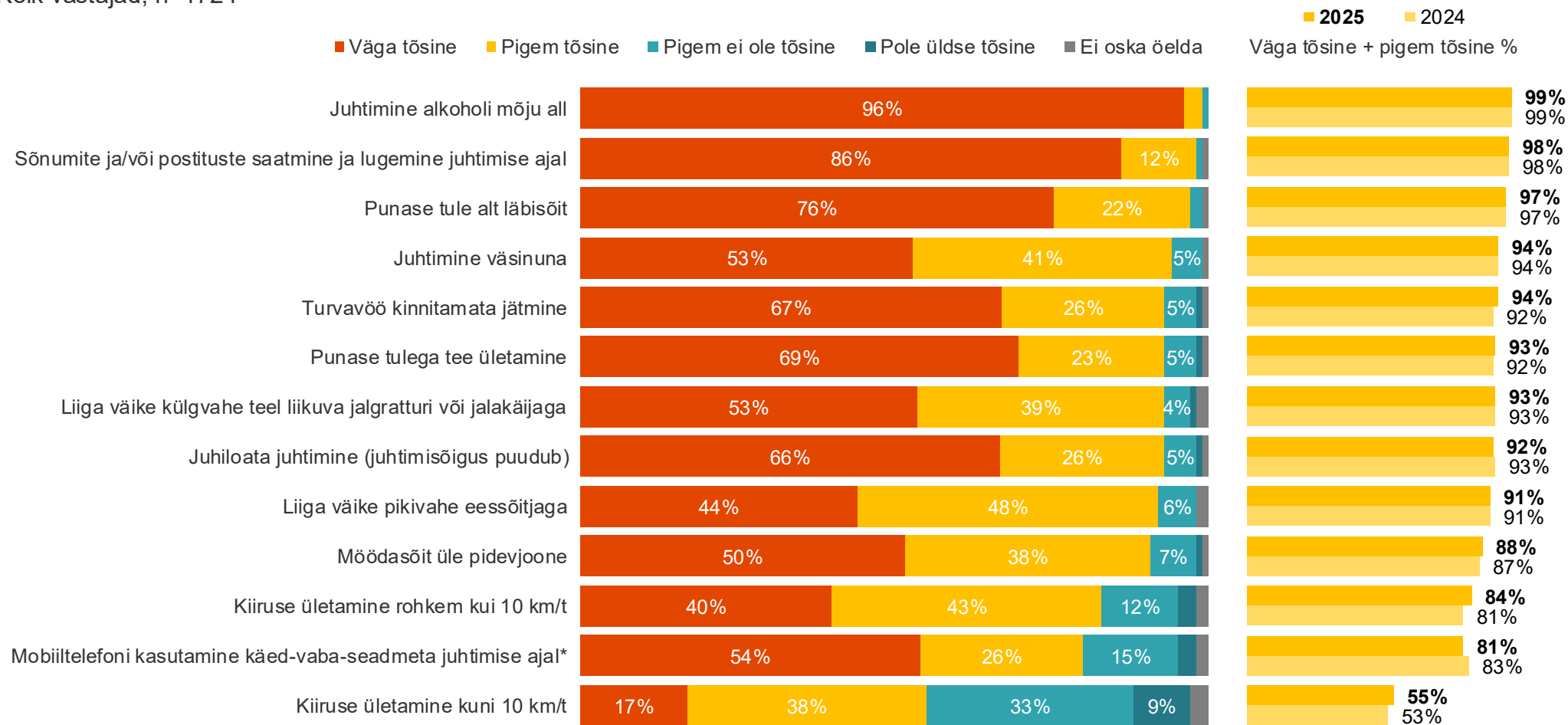
Kokkuvõte: tähelepanu häirivad tegevused sõiduki juhtimisel

- **Üldiselt peetakse kõiki uuringus kaardistatud liiklusrikkumisi pigem tõsisteks ohtudeks.**
 - Enam kui 95% elanikest nendib, et juhtimine alkoholi mõju all, sõnumite/postituste saatmine ja lugemine juhtimise ajal, ning punase tule alt läbisõit on kas pigem või väga tõsine oht mootorsõiduki juhtimisel. Kõiki tegevusi peavad pigem ohtlikuks enam kui 80% inimestest, v.a. kiiruse ületami st kuni 10 km/t, mida peab pigem või väga ohtlikuks 55% kõigist vastajatest. Ohtude tõsisuse kaardistamisel ei ole aastaga toimunud statistiliselt olulist muutust.
 - Võrreldes kõiki vastajaid autojuhtidega, ilmnevad väikesed erinevused tõsiduse hinnangutes kiiruse ületamise ning mobiiltelefoni kasutamise osas käed-vaba-seadmeta. Nimelt hindavad autojuhid neid veidi vähesemal määral tõsiseks ohuks kui kõik vastajad üldiselt.
- **Kaks-kolmandikku autojuhtidest on viimase 12 kuu jooksul kasutanud mootorsõidukit juhtides telefoni**; seejuures sageli teeb seda 14%. Üldine kasutamine on aastaga tõusnud 60%-lt 65%-le, kuid see protsents on pidevalt kõikunud 60-71% vahel.
 - Sotsiaal-demograafiliste gruppide võrdluses näeme, et oluliselt enam kasutavad roolis telefoni 25-49-aastased, sh on 35-49-aastaste seas just sageli kasutajaid. Samuti on telefoni kasutajad roolis ka sageli pigem kõrge sissetulekuga inimesed ning lapsevanemad. Mehed kasutavad roolis telefoni enamal määral kui naised ning eestlased rohkem kui muust rahvusest Eesti elanikud.
- **Kõige enam kasutatakse roolis telefoni kõnede vastu võtmiseks ning helistamiseks** – olgu see nii pereliikmete, tuttavate või töökaaslastega. 94% mootorsõidukit juhtides telefoni kasutanud inimestest on vastanud roolis kõnedele, kui 72% on ise helistanud pereliikmele, 58% teinud tööga seotud kõnesid ning 57% helistanud sõpradele või tuttavatele. Muid tegevusi on teinud vähem kui 25% nendest autojuhtidest, kes on roolis telefoni kasutanud.
- Nendest autojuhtidest, kes roolis helistavad või võtavad kõnesid vastu, **teeb 49% seda alati käed-vabad-seadme abil**. Telefoni hoiavad käes teistest sagedamini mehed, Kesk-Eesti regiooni ning maa-asulate elanikud.
- **Liiklusohlike olukordi nendib 26% autojuhtidest, sh telefoni kasutamise tõttu tekkinud olukordi mainib 7%**. Sarnases suurusjärgus on ka vestlus kaassõitjatega (9% on maininud), navigatsiooniseadme kasutamine (8%) ning muusika vahetamine/raadiojaama otsimine (8%).

Ohtlikud tegevused sõiduki juhtimisel

Q1. Kuivõrd tõsiseks ohuks on Teie arvates allpool loetletud tegevused mootorsõiduki juhtimisel? Üks vastus iga tegevuse kohta.

Kõik vastajad, n=1724

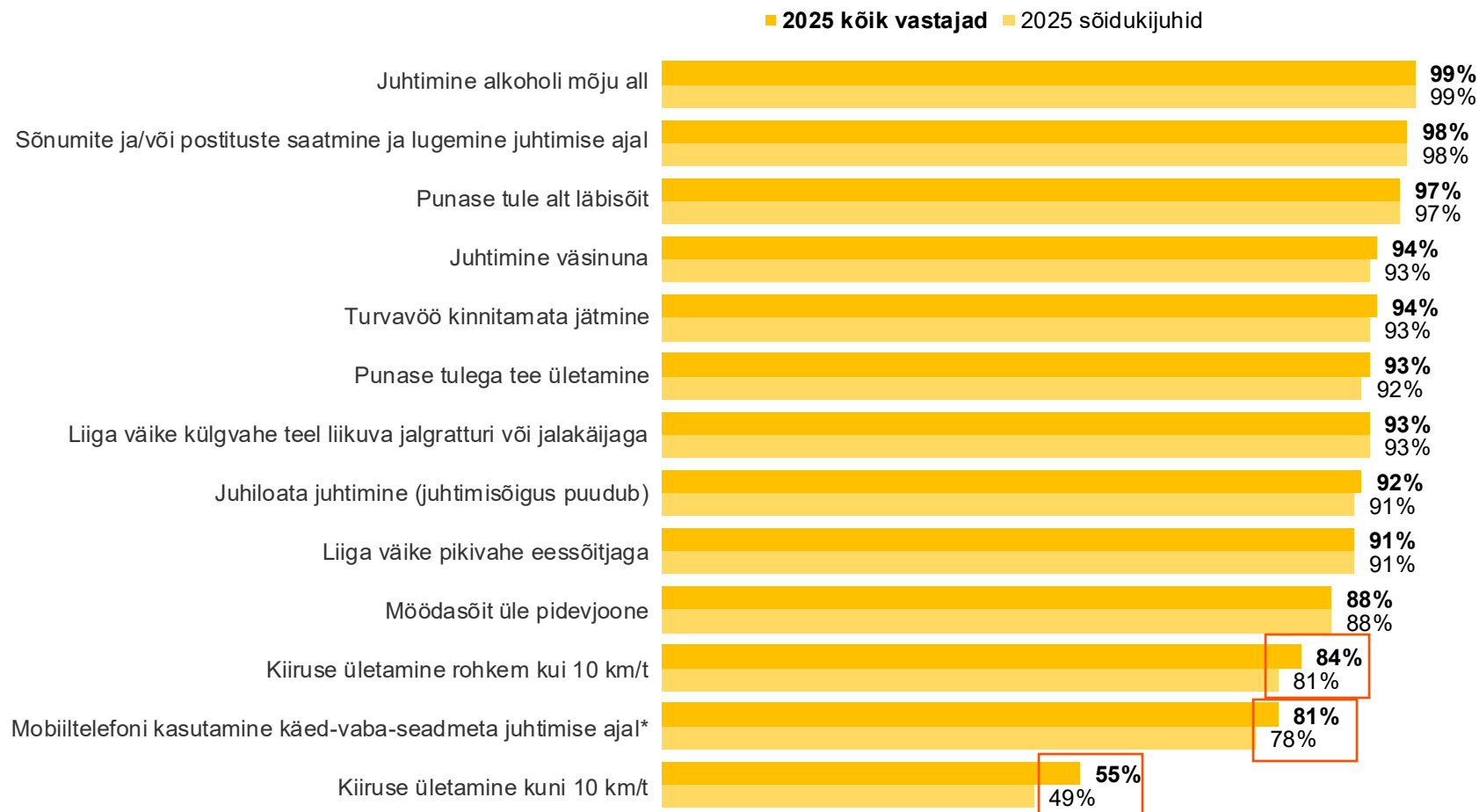

* 2024 oli sõnastatud „helistamine käed-vaba-seadmeta“

Ohtlikud tegevused sõiduki juhtimisel – sõidukijuhid

Q1. Kuivõrd tõsiseks ohuks on Teie arvates allpool loetletud tegevused mootorsõiduki juhtimisel? Üks vastus iga tegevuse kohta.

Kõik vastajad n=1724; autojuhid n=1173; Väga tõsine + pigem tõsine kokku, %.

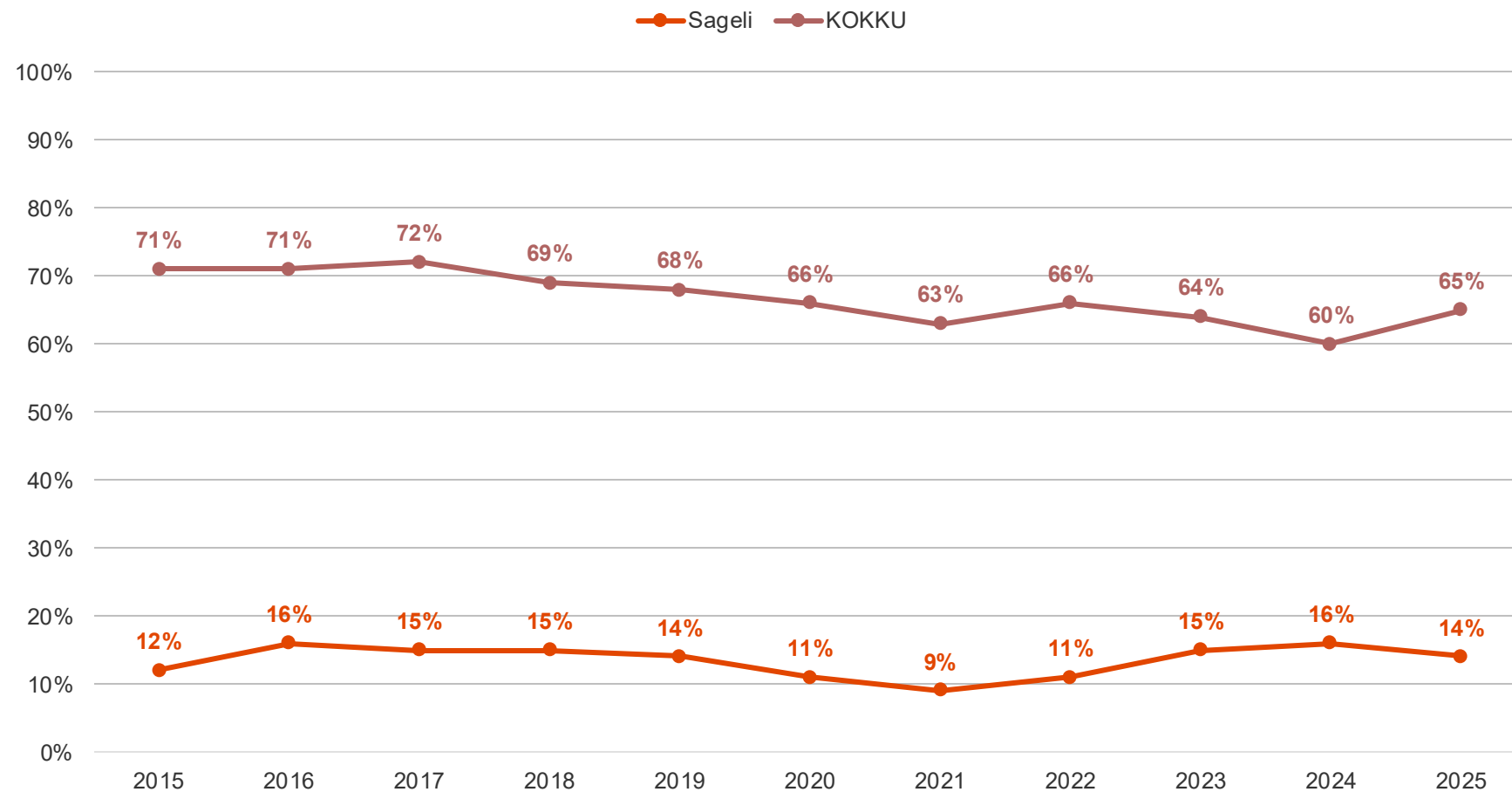

Valdavalt on vastajad kokku ning autojuhtide sihtrühm samasel hoiakul tegevuste ohtlikkuse hindamisel. **Käärid tekivad eelkõige nende tegevustega, mis on üldiselt võrdlemisi vähemate inimeste poolt hinnatud tõsiseks ohuks** – kiiruse ületamine ja mobiiltelefoni kasutamine käed-vaba-seadmeta juhtimise ajal. Nende osas on autojuhid vähemal määral arvamusel, et tegevused on ohtlikud, kuid seejuures ei ole erinevused väga suured.

Telefoni kasutamine mootorsõidukit juhtides

Q2. Kui tihti Te olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud mootorsõidukit juhtides telefoni? Üks vastus.

Autojuhid, 2025 n=1173

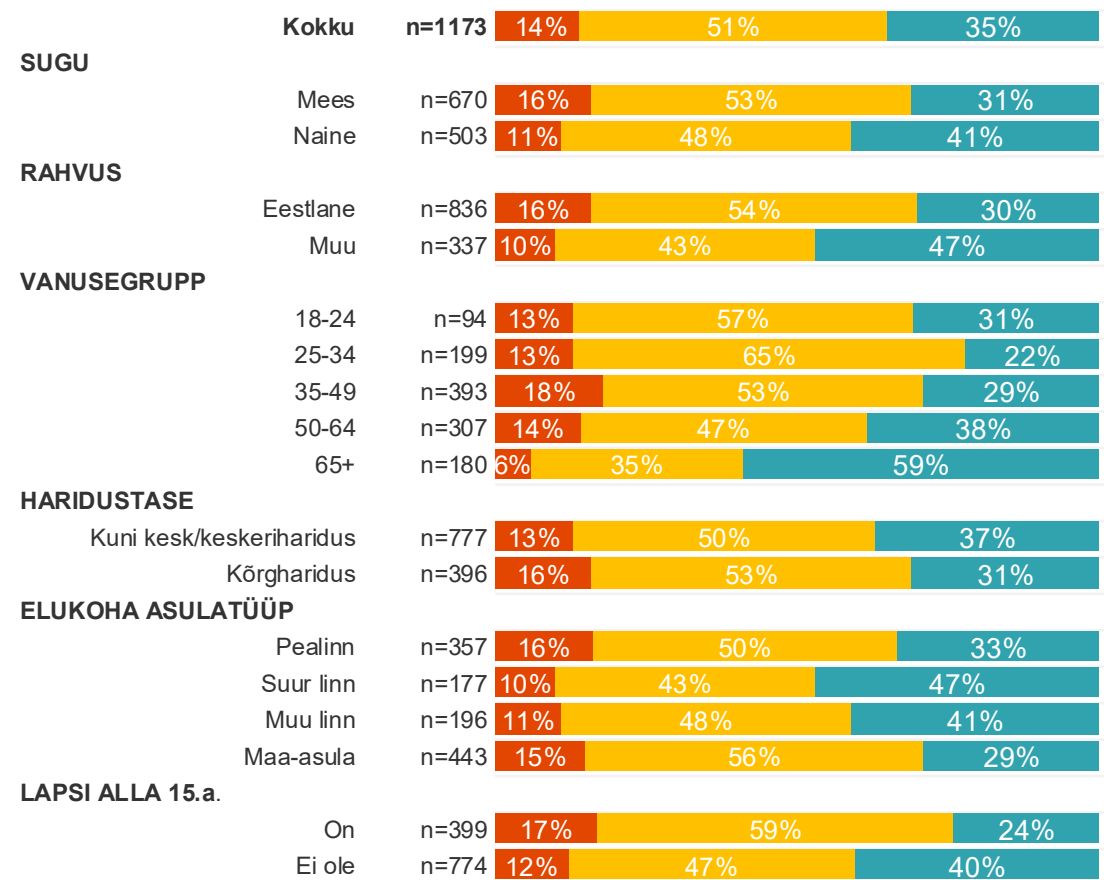
Kokku kaks-kolmandikku autojuhtidest kasutab roolis telefoni – see ei ole oluliselt viimase 10 aasta jooksul muutunud, jäädes vahemikku 60% kuni 71% ning olles praegu selle vahemiku keskiiril, 65% juures. Eelmise aastaga võrreldes on roolis telefonikasutajate osakaal taas tõusnud, 5% võrra. Küll aga sageli kasutajate osakaal on jäänud samaks eelmise aastaga (-2% muutus jääb statistilise veapiiri sisse).

Telefoni kasutamine mootorsõidukit juhtides sihtrühmade lõikes

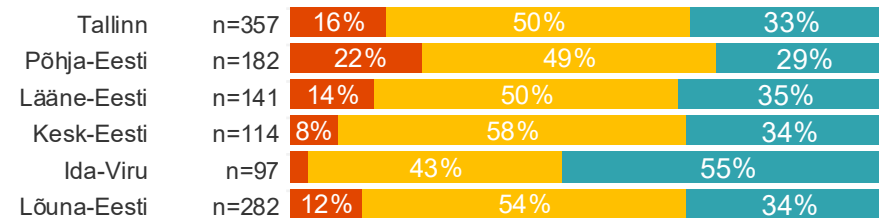
Q2. Kui tihti Te olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud mootorsõidukit juhtides telefoni? Üks vastus.

Autojuhid, n=1173

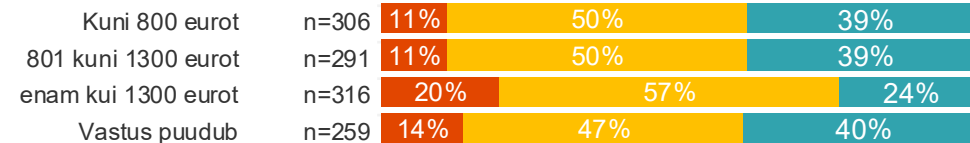
■ Sageli ■ Mõnikord ■ Mitte kunagi

ELUKOHA PIIRKOND

LEIBKONNA SISSETULEK PERELIIKME KOHTA

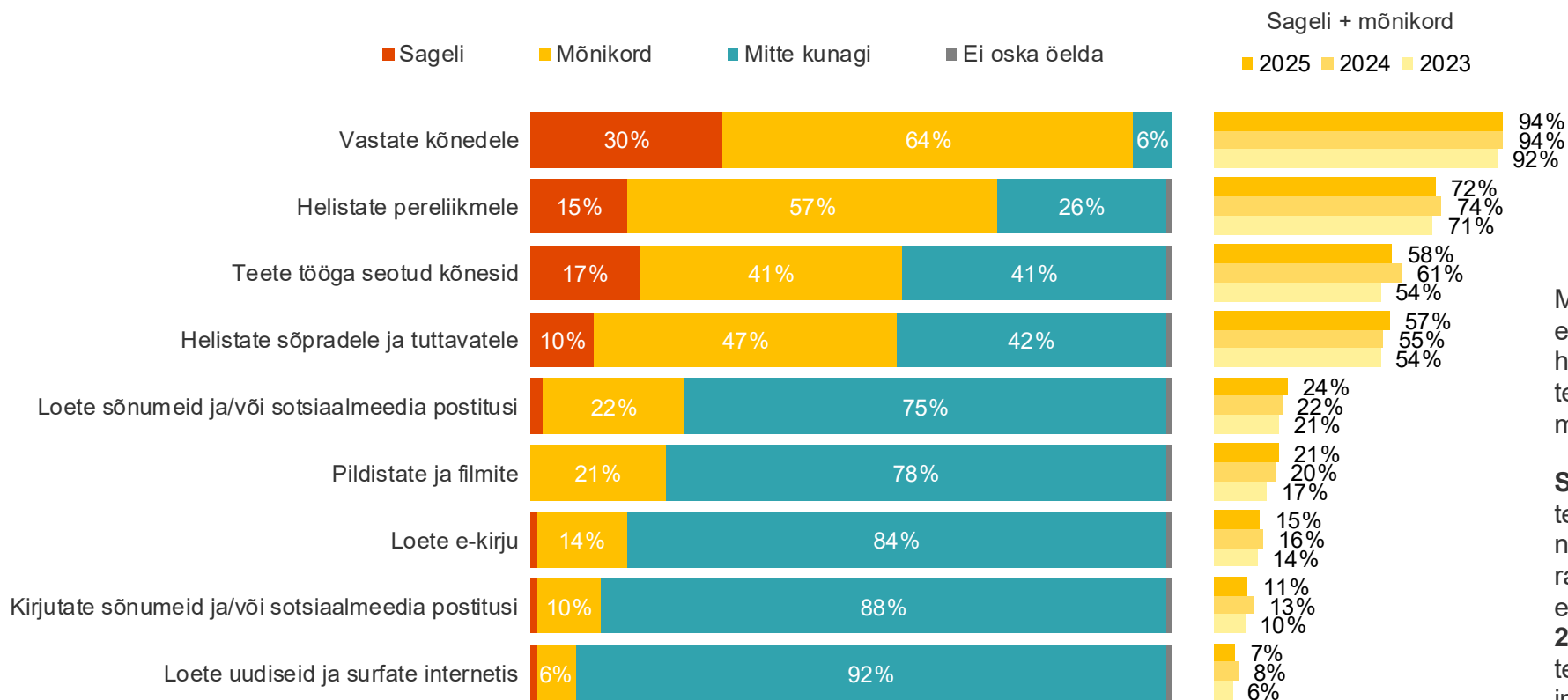
14% Eesti autojuhtidest kasutab sageli mootorsõidukit juhtides telefoni – statistiliselt oluliselt enam teevad seda 35-49-aastased, Põhja-Eesti elanikud, kõrge sissetulekuga inimesed ning lapsevanemad. Mõnikord kasutab roolis telefoni 51% ehk ligi pooled autojuhtidest.

35% autojuhtidest ei kasuta roolis telefoni. Sihtrühmade lõikes on mittekasutajaid enim 65+ vanuserühmas, muust rahvusest inimeste seas, Ida-Virumaa ning linnade (v.a. Tallinna) elanike seas.

Tegevused telefonis mootorsõidukit juhtides

Q3. Kuivõrd Te kasutate mootorsõidukit juhtides telefoni järgmisteks tegevusteks? Üks vastus iga tegevuse kohta.

Autojuhid kes on viimase 12 kuu jooksul roolis telefoni kasutanud, n=764

Mootorsõidukit juhtides on telefon kasutuses eelkõige **kõnedeks** – kas vastates kõnele või helistades pereliikmetele või teistele tuttavatele, tehes töökõnesid. Vähem käiakse sotsiaalmeedias, loetakse uudiseid või e-kirju.

Sihtrühmade lõikes on selge, et **mehed** tegelevad kõrvaliste tegevustega enam kui naised, ning **eestlased** rohkem kui muust rahvusest inimesed. Vanusegruppide lõikes on enim kõrvaliste tegevustega tegelevaid inimesi **25-49** vanusevahemikus. Keskmisest enam tegelevad telefoniga ka **kõrge sissetulekuga** inimesed ning **lastega perede liikmed**.

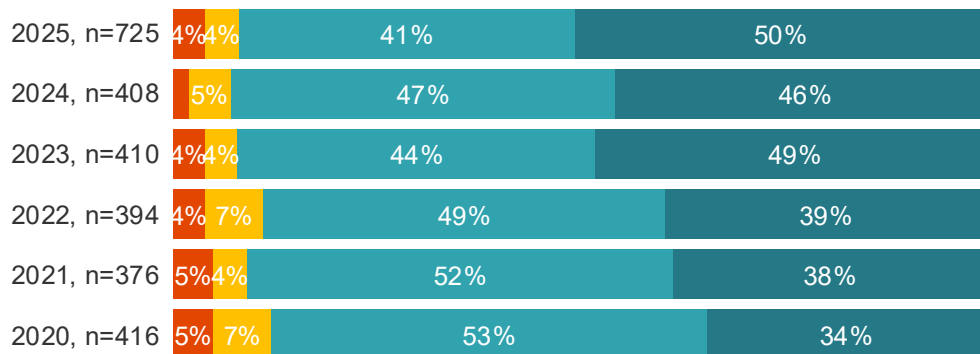
Kõned mootorsõiduki juhtimise ajal

Q4. Kui tihti Te mootorsõiduki juhtimise ajal...? Üks vastus iga tegevuse kohta.

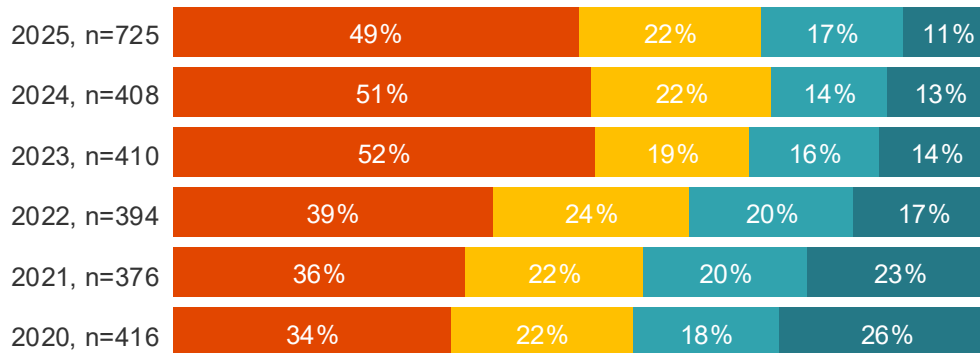
Autojuhid kes sageli või mõnikord helistavad või võtavad kõnesid vastu olles roolis.

Alati Sageli Mõnikord Mitte kunagi Ei oska öelda

Hoiate telefoni rääkimise ajal käes või kõrva ääres

Kasutate telefoniga rääkimiseks käed-vabad-seadet

49% autojuhtidest, kes helistavad või vastavad kõnele mootorsõiduki roolis, kasutavad selleks alati käed-vabad-seadet. Vaid 4% teeb roolis kõnesid hoides telefoni käes või kõrva ääres.

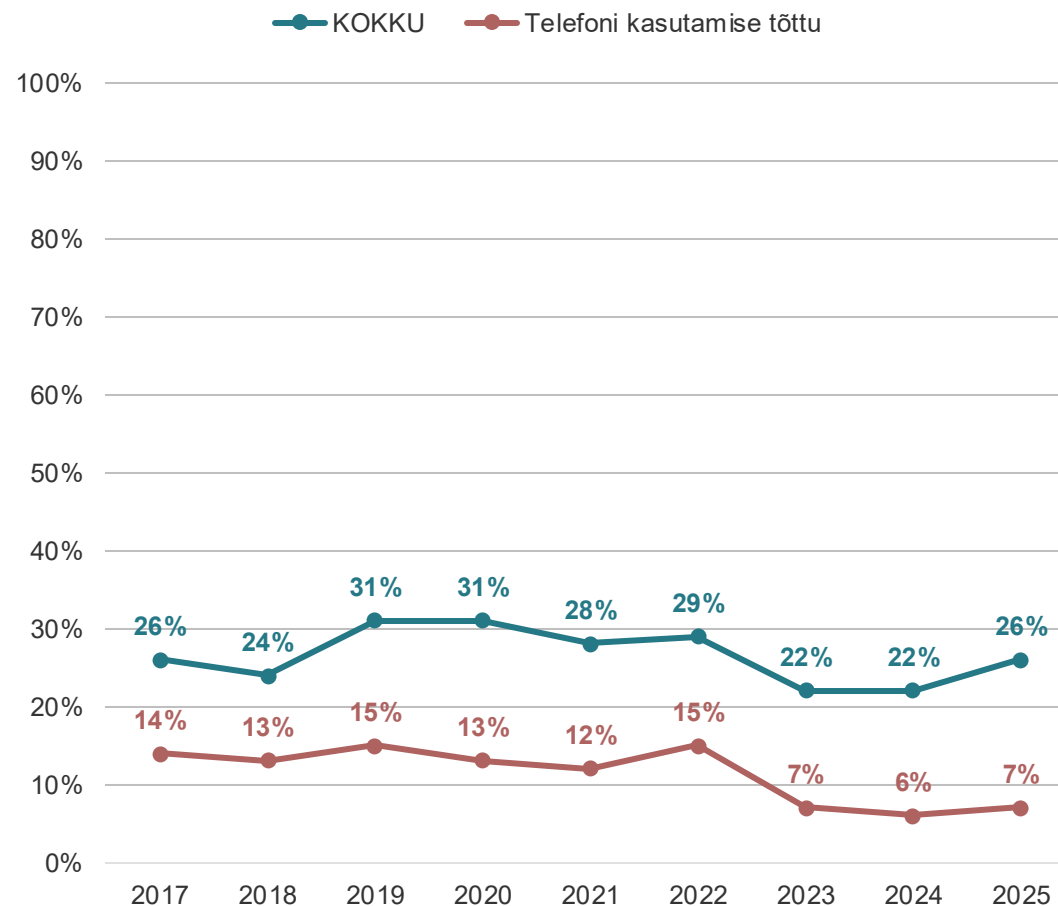
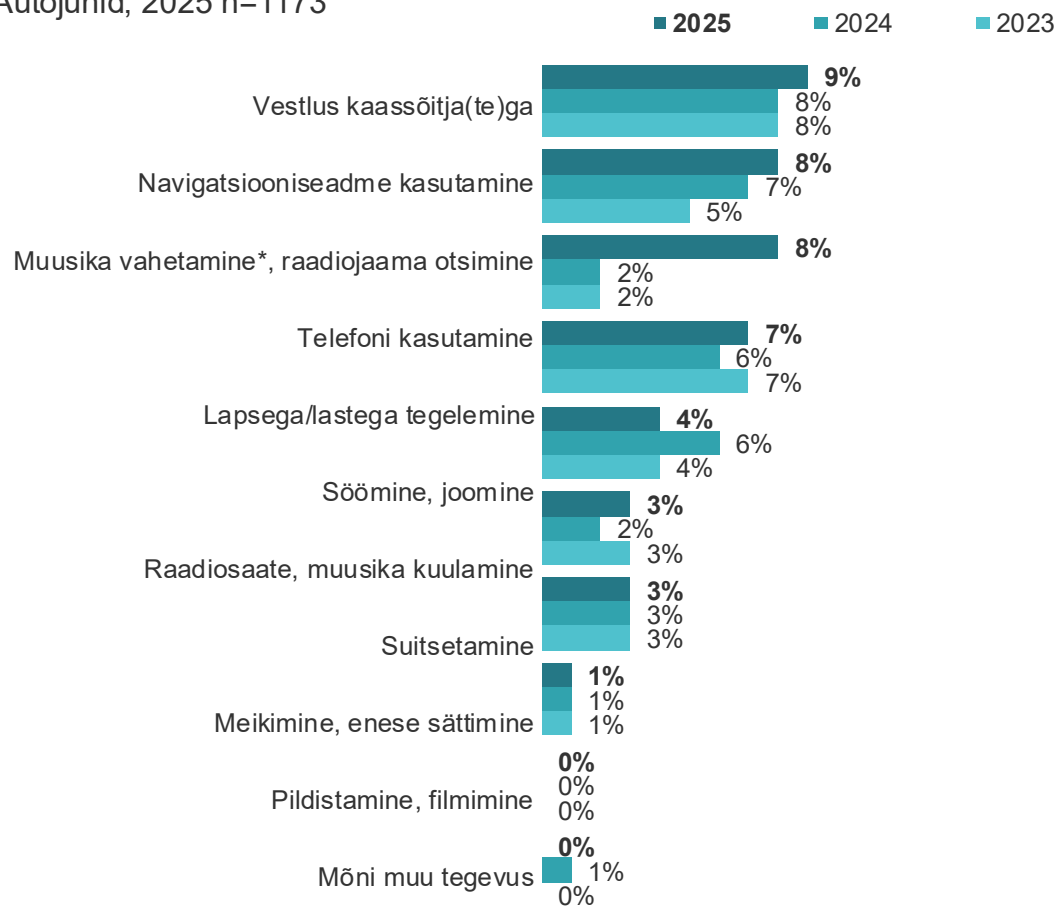
Sotsiaal-demograafilistes lõigetes ilmneb, et **käed-vabad-seadmeid kasutavad sageli just naised ning noored (18-34-aastased) Eesti elanikud.**

Mehed, maa-asulate elanikud ning regioonilt Kesk-Eesti asunikud on keskmisest oluliselt enam need, kes hoiavad roolis telefoni kõrva ääres või käes.

Liiklusohklikku olukorda sattumine kõrvaliste tegevuste tõttu

Q5. Milliste kõrvaliste tegevuste tõttu olete sattunud liiklusohklikesse olukordadesse või liiklusõnnetusse viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtides? Mitu vastust võimalik.

Autojuhid, 2025 n=1173

* 2024 ja 2023 oli sõnastatud „CD vahetamine raadiojaama otsimine“

2

Turvavarustuse kasutamine

Kokkuvõte: turvavarustuse kasutamine ja rehvid

- **Turvavöö kinnitamine autot juhtides ning kõrvalistmel istudes on tänapäeval norm** – 97-98% teevad seda enamasti ehk vähemalt 9 korral 10st. Tagaistmel teeb seda veidi väiksem osakaal – 87% neist, kes on auto tagaistmel sõitnud. Bussiga sõitnud inimestest on oma turvavöö kinnitanud peaaegu igal korral 44% - aastaga ei ole olulist muutust toimunud. 96% lapsevanematest on vastanud, et nende alla 15-aastased lapsed on autos enamasti turvavööga või väikelaste puhul spetsiaalse turvavarustusega kinnitatud.
 - Esiistmel turvavöö kinnitamise puhul olulisi erisusi sotsiaal-demograafilistes lõigetes ei ole. Tagaistmel kinnitab turvavöö sagedamini eestlane kui muust rahvusest inimene. Bussiga sõites kinnitab turvavööd samuti enamal määral eestlane, kuid ka 65+ inimesed, kõrgharidusega Eesti elanikud ning naised.
 - Kolmandik neist, kes on viimase 12 kuu jooksul sõitnud bussiga vastab, et on enamasti kuulnud bussis meeldetuletust turvavöö kinnitamiseks. See on oluline kasv eelmise aastaga võrreldes, mil nõnda vastas neljandik sihtrühmast.
- Küsisime autojuhtidelt kui sageli pööravad nad tähelepanu oma **peamiselt kasutatava auto rehvide vanusele** – 50% jälgib, et rehvide vanus ei ületaks 5 aastat; 12% aga, et ei ületaks 6-10 aastat. Tänavu lisasime uue vastusevariandi – sellega tegeleb pereliige – ning lausa 19% autojuhtidest on just selle vastuse andnud. Kui jätame selle vastusevariandi välja, et võrrelda tulemusi eelmise aastaga, ütleb 62%, et jälgib rehvide vanuse piiri 5 aastat ning 15% 6-10 aastat – see näitab, et enam inimesi on tegelikult hakanud jälgima just 5-aasta piiri rehvide vanuse osas. Talveperioodil on 60% autojuhtidel kasutuses naastrehvid ning 37% kasutab lamellrehve – siinkohal ei ole eelmise uuringulainega võrreldes muutust.
- Viimase 12 kuu jooksul on kogunud ootamatut **pimedas, helkurita jalakäija** ilmumist teel 61% autojuhtidest – sh 42% on kogunud seda korduvalt. See on võrdväärne eelmise aasta tulemusega. **Jalgratturi** ootamatu ilmumine **pimedas ning valgustuseta** on aga kasvanud – 29% autojuhtidest on seda kogunud viimase 12 kuu jooksul, võrreldes 2024. aasta tulemusega, mil seda oli kogunud 24% autojuhtidest.
- Uurisime ka kitsamalt sihtrühmalt – mootorratturitelt – **millist turvavarustust nad mootorrattaga sõites kasutavad**. Jätkuvalt on enim kasutuses kiiver ja kindad, kuid ka motojalanõu, kaitsmetega püksid ja jakk ning ka seljakaitse on võrdlemisi paljude mootorratturite poolt kasutuses. Ülejäänud kaitsevarustust kasutab vähem kui viiendik sihtrühmast, kuid nimekirjas on ka näiteks kaitsmeta saapad, jakk ja püksid – seega positiivne on, et mootorratturid kasutavad sageli just laialdasema kaitsega varustust.

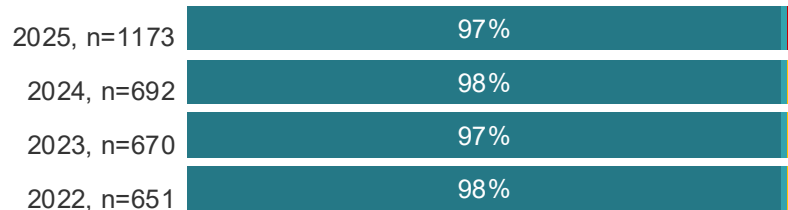
Turvavöö kinnitamine sõidukis

Q6, Q11, Q12, Q13. *Kui sageli Te turvavöö kinnitate?* Vastasid need, kes on juhtinud/istunud/sõitnud viimase 12 kuu jooksul.

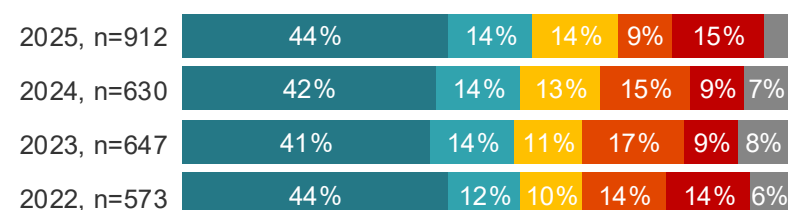
Q15. *Kui sageli on Teie laps/lapsed sõidu ajal autos turvavööga või spetsiaalse turvavarustusega kinnitatud?* Alla 15-aastaste lastega perede liikmed.

■ Enamasti (90%-100%) ■ Sageli (70-90%) ■ Aeg-ajalt (40%-70%) ■ Harva (10%-40%) ■ Enamasti mitte (0%-10%) ■ Ei oska öelda

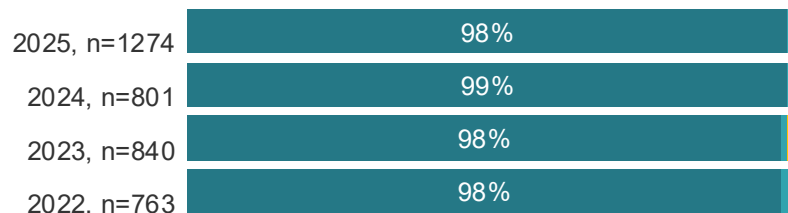
Autot juhtides

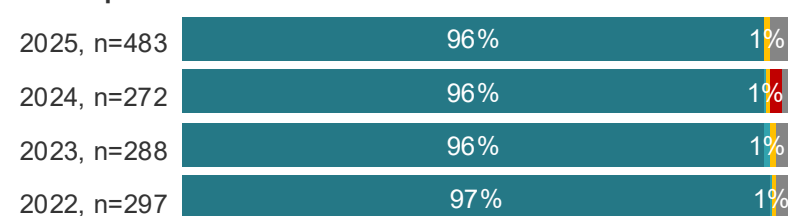
Sõites bussis

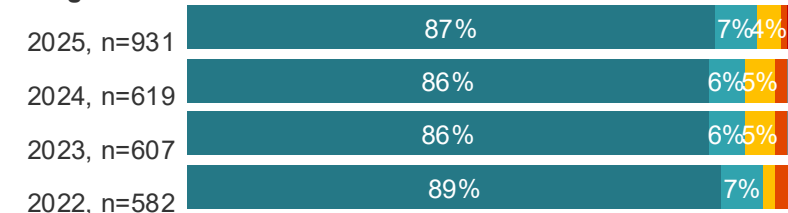
Sõitjana kõrvalistmel

Alla 15-aastased lapsed

Sõitjana tagaistmel

Turvavöö kinnitamine sihtrühmades – kinnitavad enamasti

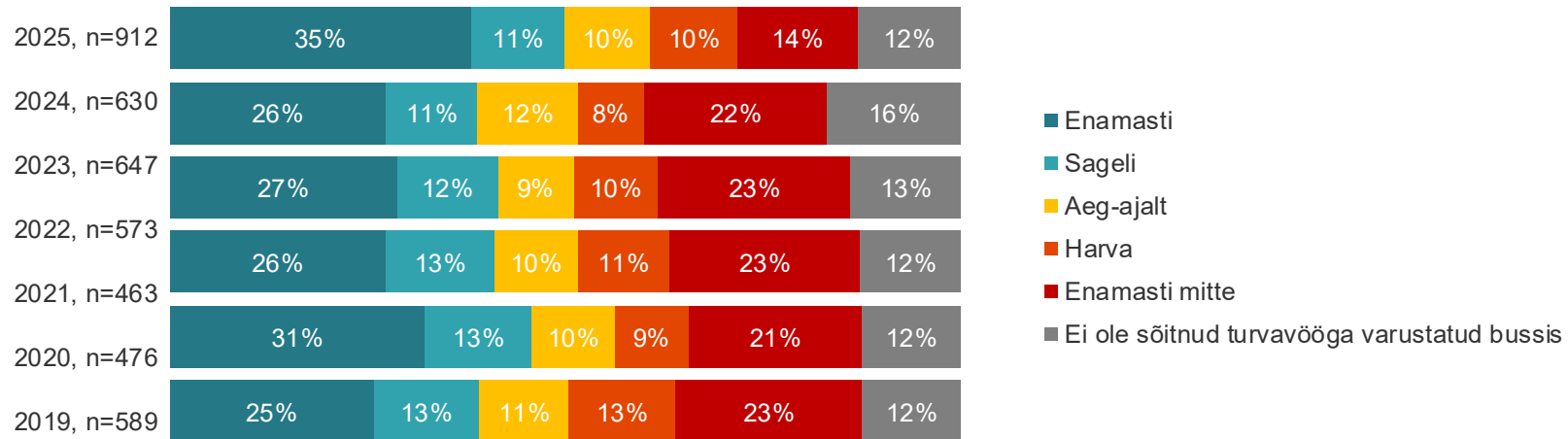
Q6, Q11, Q12, Q13. *Kui sageli Te turvavöö kinnitate?* Vastasid need, kes on juhtinud/istunud/sõitnud viimase 12 kuu jooksul.

Q15. *Kui sageli on Teie laps/lapsed sõidu ajal autos turvavööga või spetsiaalse turvavarustusega kinnitatud?* Alla 15-aastaste lastega perede liikmed.

Turvavöö kinnitamise meeldetuletus bussis

Q14. Sõites turvavööga varustatud bussis, kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul kuulnud, et bussijuht või vastav helisignaal tuletab enne sõidu alustamist või sõidu ajal meelde vajadust kinnitada turvavööd? Üks vastus võimalik. Vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul sõitnud bussiga.

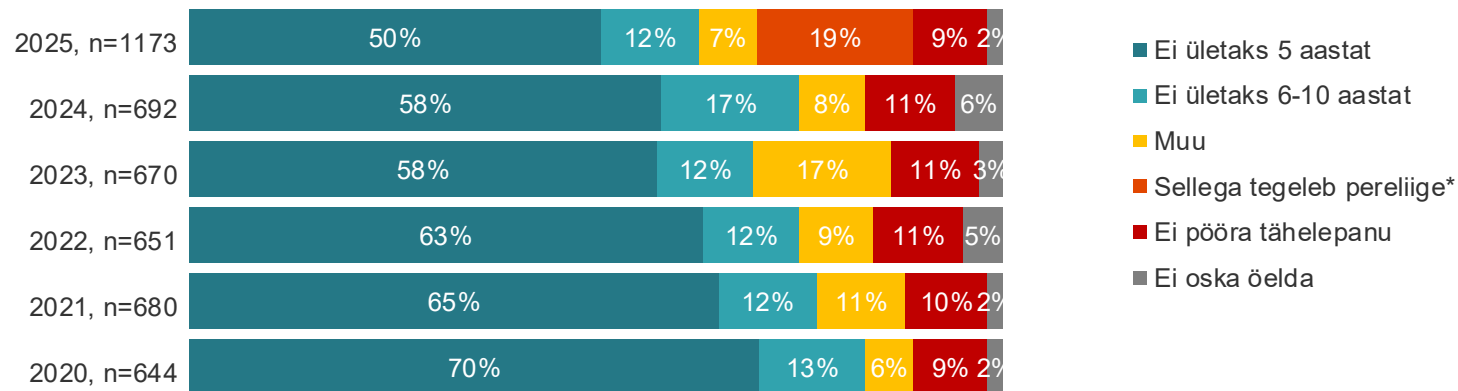

Tänavu on **paranenud** see, et **inimesed on sagedamini kuulnud turvavöö kinnitamise meelde tuletamist bussides** – kolmandik bussiga sõitnud vastajatest ütleb, et kuuleb seda enamasti turvavööga varustatud bussiga sõites.

Sõiduki rehvide vanus ja tüüp

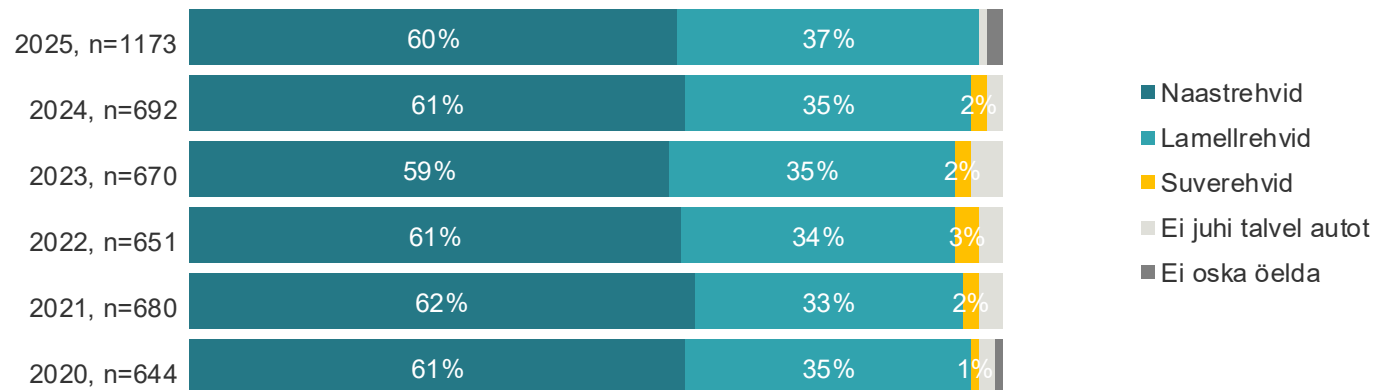
Q7. Kui sageli Te tähelepanu pöörate oma peamiselt kasutatava auto rehvide vanusele? Üks vastus võimalik.

Autojuhid

Q8. Mis tüüpi rehvid olid Teie peamiselt kasutataval autol viimasel talveperioodil? Üks vastus võimalik.

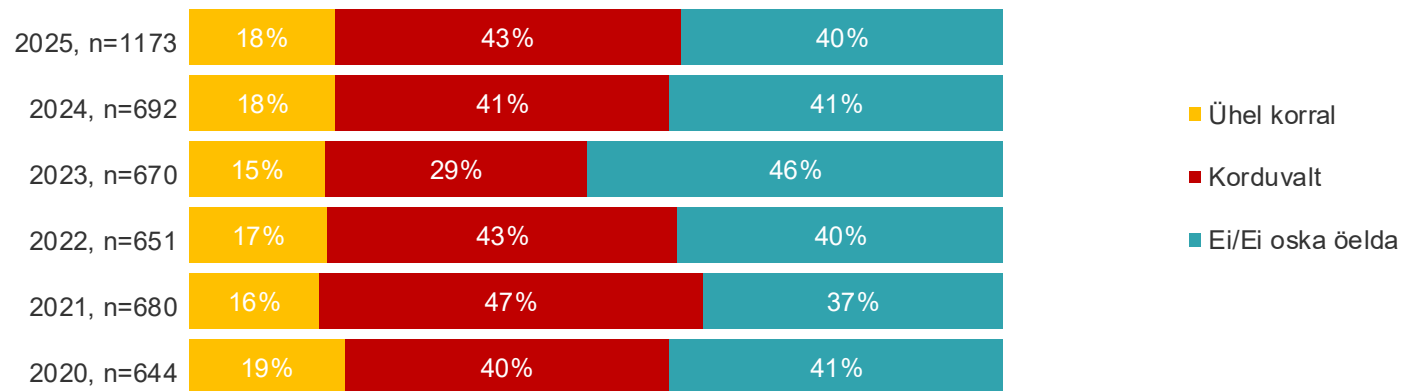
Autojuhid

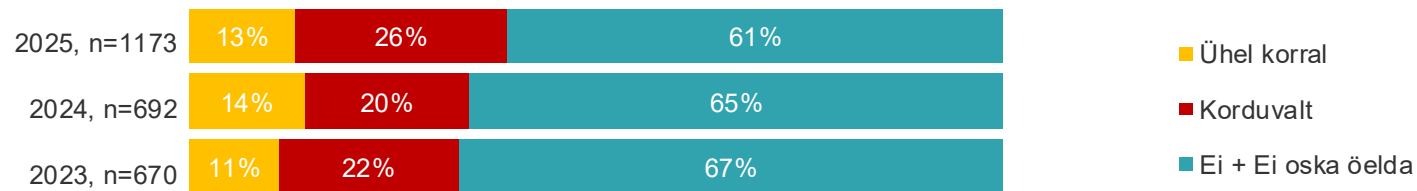
* Uus vastusevariant 2025. aastal

Helkurita või valgustuseta liiklejad pimedal ajal

Q9. Kas olete viimase 12 kuu jooksul sattunud olukorda, kus pimedal ajal valgustamata asulavälisel teel sõites on ilmunud ootamatult vaatevälja teel liikuv helkurita või taskulambita jalakäija? Üks vastus võimalik. Vastavad autojuhid.

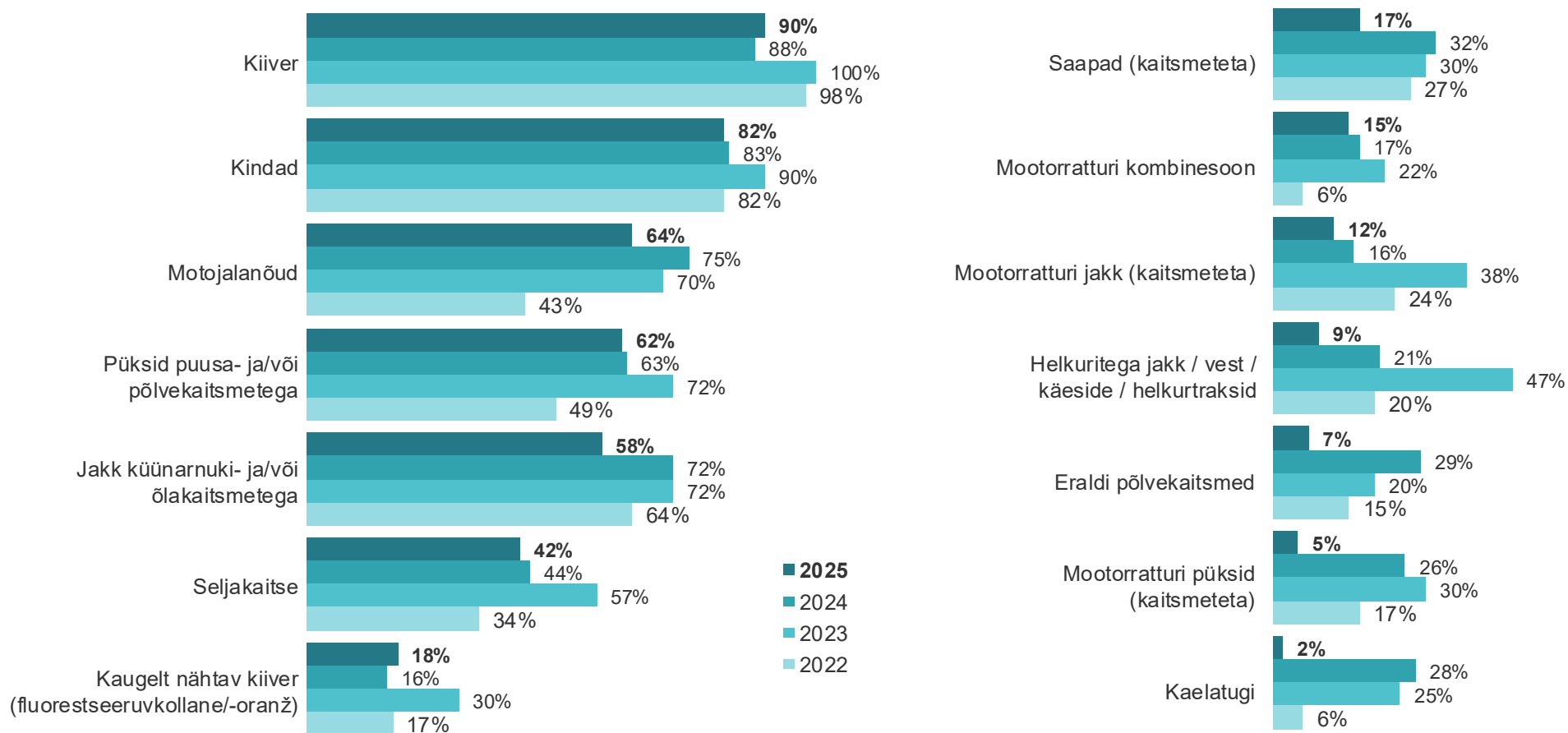
Q10. Kas olete viimase 12 kuu jooksul sattunud olukorda, kus pimedal ajal valgustamata asulavälisel teel sõites ilmub ootamatult vaatevälja teel liikuv, valgustust mitte-kasutav jalgrattur? Üks vastus võimalik. Vastavad autojuhid.

Mootorratturite turvavarustuse kasutamine

Q16. Millist turvavarustust Te mootorrattaga sõites kasutate? Mitu vastust võimalik.

Mootorratta juhid, 2025 n=71 (sihtrühma valim on väike, sh tulemused suurema veapiiriga)

3

Liiklusohutuskauppaania märkamine

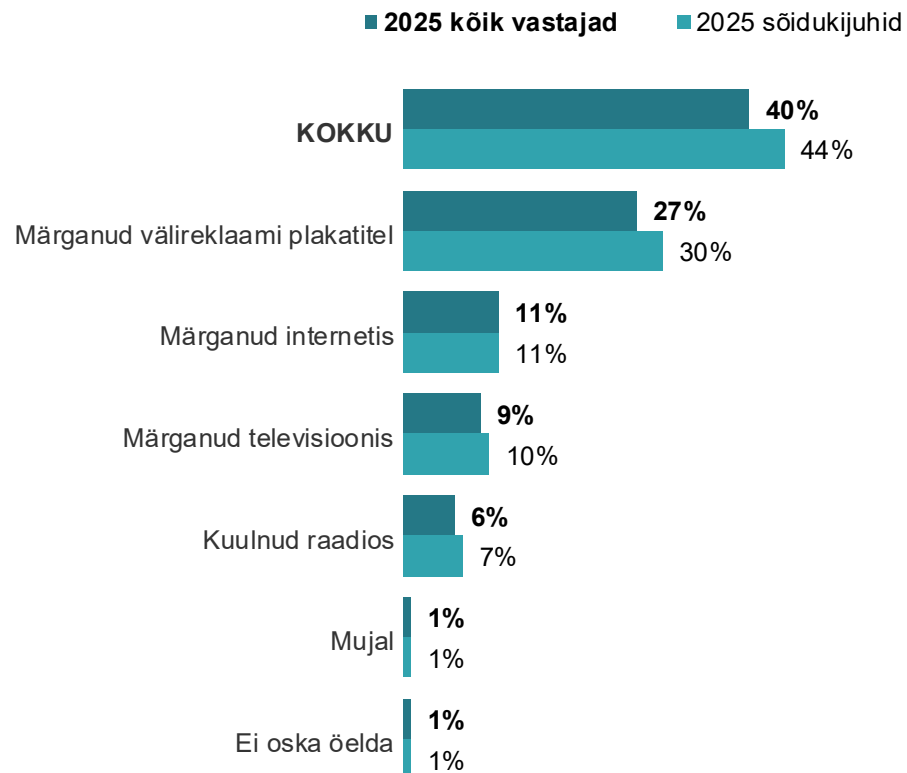
Kokkuvõte: liiklusohutuskampaania märkamine

- **40% elanikest on käesoleval aastal märganud liiklusohutuskampaaniat „Kannatame ära! Roolis vaatame teed, mitte telefoni.“** Sagedamini on kampaaniat märganud eestlased (45%) kui muust rahvusest inimesed (32%) ning oluliselt enam alla 50-aastased kui vanemad inimesed. Elukoha lõikes on kampaaniat näinud suurem osakaal elanikke Põhja- ja Lääne-Eestis; kõige väiksem osakaal aga Ida-Virumaal.
 - Eelkõige on reklaami märgatud **välireklaami plakatitel** – 27% kõigist vastajatest on nõnda välja toonud. Välireklaami märkasid keskmisest suurem osakaal noori – lausa 52% 18-24-aastastest nägi selle kampaania väliplakati. Välireklaami on ka oluliselt enam näinud pealinna elanikud, võrreldes teiste regioonidega.
 - 11% kõigist elanikest on seda kampaaniat näinud **internetis** – sagedamini eestlased ja alla 50-aastased kui muust rahvusest ja vanemad elanikud.
 - **Televisioonis** märkas antud kampaaniat 9% elanikest – siin on väga suur erinevus rahvuste lõikes, nimelt 14% kõigist eestlastest ja vaid 2% muust rahvusest inimestest märkas selles kanalis antud kampaaniat. See väljendub ka elukoha regiooni lõikes – kus elab rohkem muust rahvusest inimesi, Tallinnas ja Ida-Virumaal, on vähem neid inimesi kes kampaaniat telekas märkas.
 - **Raadios** kuulis kampaania kohta 6% elanikest – eelkõige Põhja-Eesti regiooni ning maa-asulate elanikud ning taas oluliselt sagedamini eestlased kui muust rahvusest inimesed.
- **Kampaaniat peab pigem või väga oluliseks 92% kampaaniat märganud inimestest**, sagedamini naised (95%) kui mehed (89%) ning vanuserühmade lõikes enim just noored, 18-24-aastased inimesed (95%).
- Küsides aga kas **kampaania pani inimesi teemale mõtlema või mõjutas see nende hoiakuid, on 55% kampaaniat märganud inimestest vastanud pigem või kindlasti jah**. Seega seda peab **oluliseks** enam inimesi (92%) kui on neid, kes tunnevad, et kampaania neid kuidagi **isiklikult mõjutas** (55%). See aga võib tuleneda ka sellest, et paljude inimeste hoiakud olid juba varem roolis telefoni kasutamist laisad. Sagedamini väljendavad kampaania tekitatud mõju naised, muust rahvusest Eesti elanikud, 35-49-aastased ning linnade, v.a. pealinna elanikud.

Liiklusohutuskauppaania märkamine

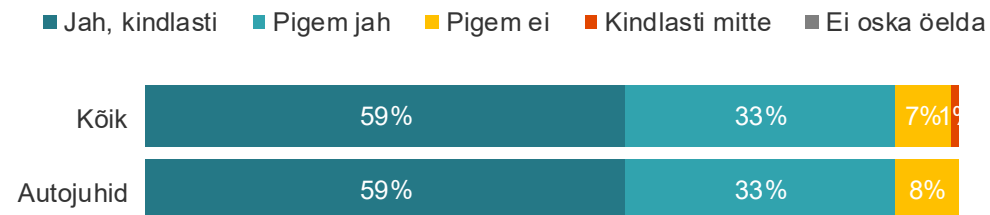
Q17-Q18. Kas Te käesoleval aastal olete märganud tähelepanu häirivatest tegevustest hoidumisele suunatud liiklusohutuskauppaania 'Kannatame ära! Roolis vaatame teed, mitte telefoni'? Vastus JAH.

Kõik vastajad n=1724; autojuhid n=1173

Q19. Kas peate seda kauppaania oluliseks?

Kõik kauppaania märganud vastajad n=698; kauppaania märganud autojuhid n=519

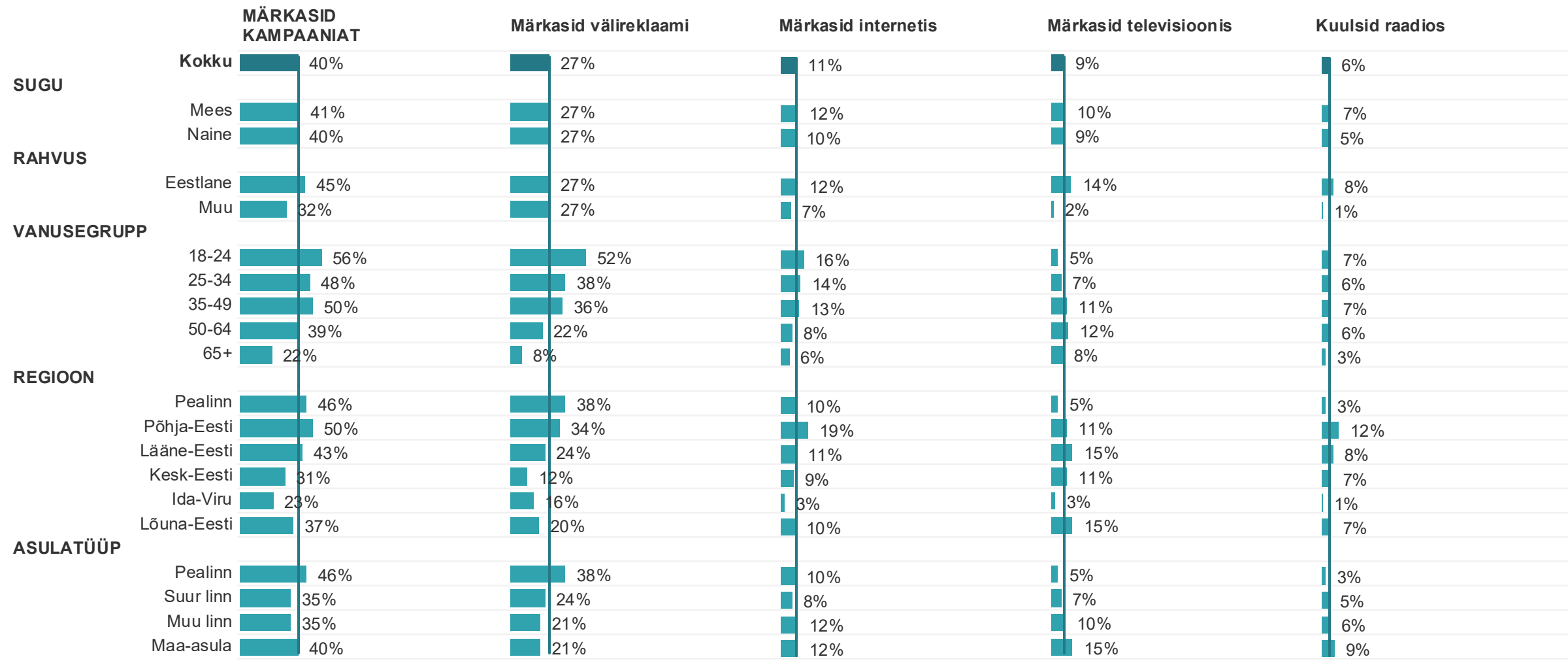

40% kõigist elanikest on liiklusohutuskauppaania käesoleval aastal märganud, sh eelkõige välireklaami plakatitel. Sõidukijuhtide hulgas on märkajaid veelgi suurem osakaal. Statistiliselt oluliselt enam on kauppaania silma jäänud eestlastele, noortele ja Tallinna elanikele.

Kauppaania peab oluliseks 82% kõigist vastanutest.

Liiklusohutuskauppaania märkamine sihtrühmades – kanalite lõikes

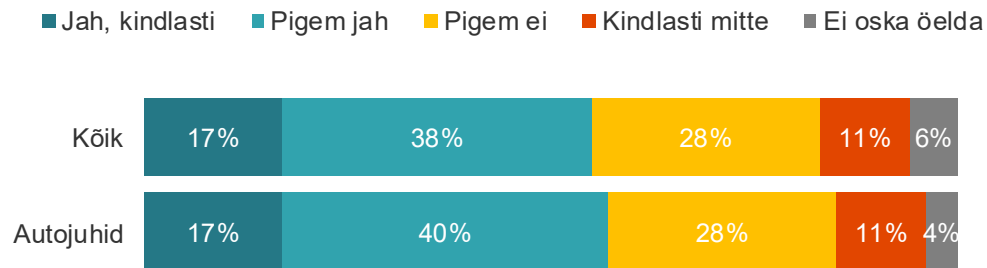
Q17-Q18. Kas Te käesoleval aastal olete märganud tähelepanu häirivatest tegevustest hoidumisele suunatud liiklusohutuskauppaaniat 'Kannatame ära! Roolis vaatame teed, mitte telefoni'? % kõigist vastajatest.

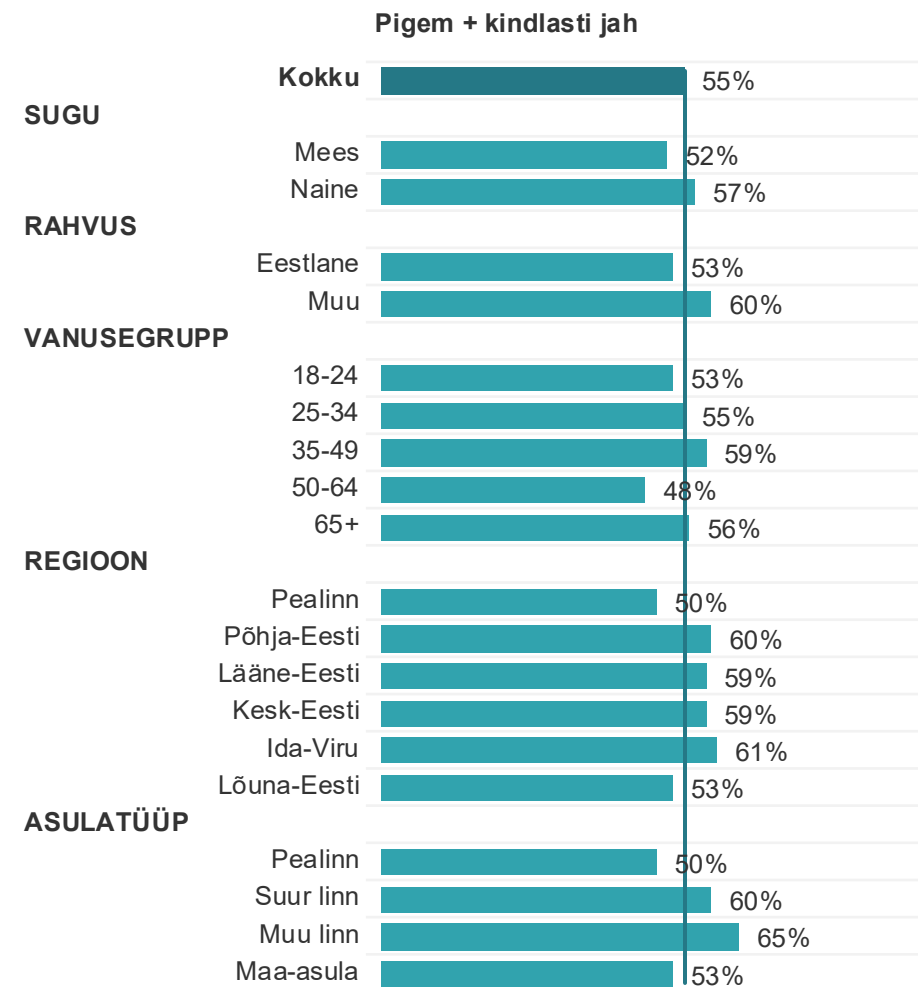
Liiklusohutuskaampaania mõju

Q20. Kas tunnete, et kaampaania pani Teid teemale mõtlema või mõjutas Teie hoiakuid?

Kõik kaampaaniat märganud vastajad n=698; kaampaaniat märganud autojuhid n=519

55% kõigist kaampaaniat märganud inimestest tunneb, et kaampaania pani neid mõtlema või mõjutas nende hoiakuid. Seejuures on selle mõju olnud uuringu põhjal laialdasem muust rahvusest inimeste seas (kuigi nende seas on kaampaaniat märganuid vähem kui eestlaste seas) ning linnade (v.a. pealinn) elanike hulgas.

4

Liiklusohutusprogrammi arendamine

Kokkuvõte: liiklusohutusprogrammi arendamine (1/2)

Tänavu on uuringus uue teemana liiklusohutusprogrammi arendamise küsimused.

- **Enam kui pool Eesti elanikkonnast nõustub piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel nendes kohtades, mis on liiklusohutlikud** – ristmikud, bussipeatused, lõikumiskohad jalg- ja jalgrattateedega. 53% kõigist vastajatest nõustub nendes kohtades piirkiiruse langetamisega, autojuhtidest nõustub 48%. Statistiliselt oluliselt on sellega rohkem päri naised ning eakad.
 - 13%-14% vastajatest on nõus ka piirkiiruse üldise langetamisega 10 km/t võrra kõikidel asulavälistel teedel ning piirkiiruse langetamisega kohalikel, väiksematel maanteedel. Linnadevahelistel põhimaanteedel piirkiiruse langetamisega nõus olevaid inimesi on väga vähe – vaid 6%.
 - **Kolmandik (32%) kõigist vastajatest ei nõustu piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel** – eelkõige seejuures mehed (41% ei nõustu), eestlased (35%), 25-39-aastased inimesed (38%), Kesk- ja Põhja-Eesti elanikud (41% ja 44%) ja asulatüübilt maakohtade elanikud (39%). Ka alaealiste lastega leibkondade liikmed on sellele oluliselt enam vastu (38%) kui lasteta inimesed (30%). Autojuhtidest ei nõustu piirkiiruse langetamisega 40%.
- **Asulasiseste teede osas nõustub valdav osa Eesti elanikke piirkiiruse langetamisega piirkondades, kus on suurem hulk jalakäijaid ja nõrgemaid liiklejagruppe** – nõnda on vastanud 55% kõigist vastajatest ja seejuures ka 54% autojuhtidest. Rohkem on sellega nõus naised kui mehed ning eestlased enamal määral kui muust rahvusest inimesed. Vanusegruppide vaates on selle väitega nõus olulisel määral enam noored, 18-24-aastased (66%), kui vanemad Eesti elanikud (52-56%).
 - Ligi viiendik vastajatest on nõus ka piirkiiruse üldise langetamisega asulates ning asulasiseste teede 40km/t piirangu kehtes tamisega. 20% kõigist vastajatest ning 16% autojuhtidest on üldise piirkiiruse langetamisega nõus, 40km/t piirkiirusega 19% kõigist vastanutest ning 16% autojuhtide st. Taas on nende väidetega rohkem päri naised ja eakad. Väike osa, 8%, on nõus asulasiseste teede piirkiiruse langetamisega 30km/t juurde.
 - **Neljandik (24%) Eesti elanikest ja seejuures 30% autojuhtidest ütleb, et ei nõustu piirkiiruse langetamisega asulasisestel teedel.** Nagu ka asulaväliste teede piirkiiruse langetamise puhul, on siingi eelkõige sellele vastu mehed (32%).
- Uurides, kas **Eestis võiks rakendada korduvate liiklusrikkumiste puhul neid rikkumisi kogumina** ja seejuures rakendada karmimaid meetmeid kui üksikjuhtude puhul, on toetust väljendanud 70% autojuhtidest – eriti naised (74% nõus) ning eestlased (75%).

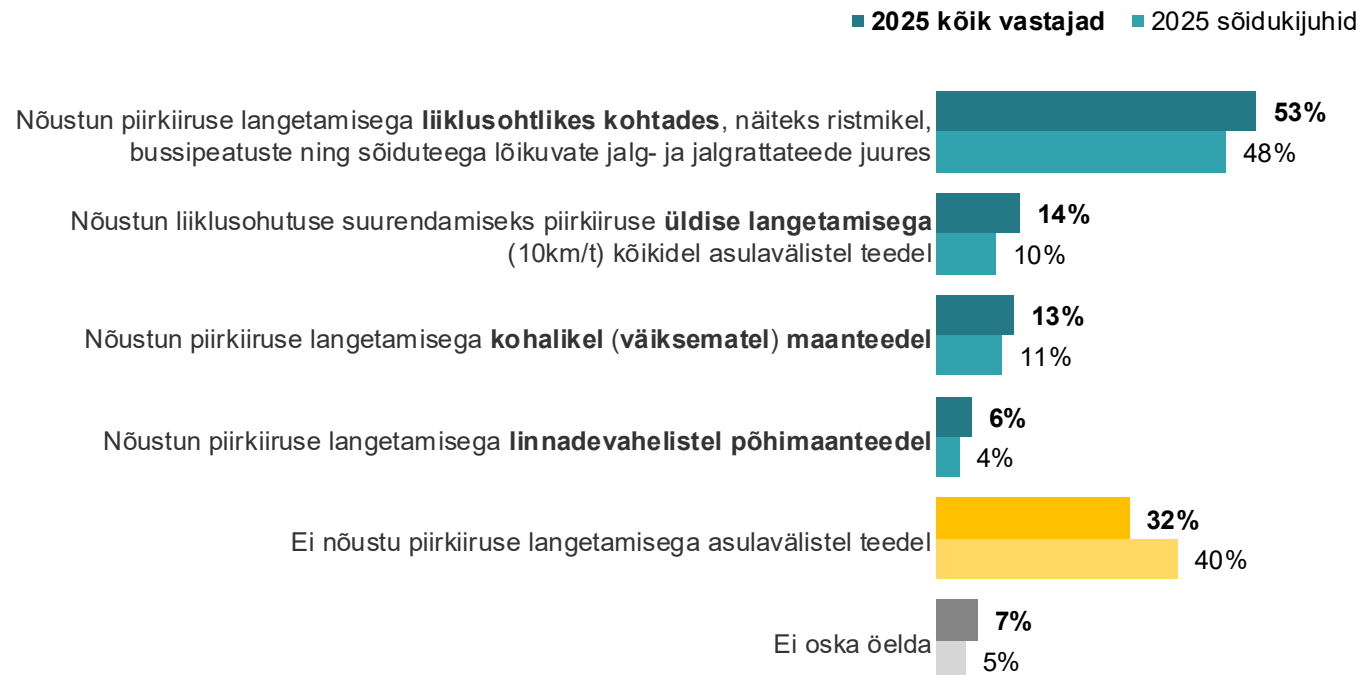
Kokkuvõte: liiklusohutusprogrammi arendamine (2/2)

- **Käsitlesime uuringus ka keskmise sõidukiiruse mõõtmise hoiakuid** – 86% autojuhtidest on pigem või täielikult nõus sellega, et keskmise sõidukiiruse mõõtmine teelõigul mõjutaks neid hoiduma piirkiiruse ületamisest. 71% autojuhtidest ütleb ka, et neid see oluliselt ei häiriks ning 59% tunneks end sõites turvalisemalt. 46% autojuhtidest aga nendib ka, et nad ei pea keskmise kiiruse mõõtmist vajalikuks – mehed rohkem kui naised, ning eelkõige 35+ vanuses autojuhid peavad seda ebavajalikuks.
- **Automaatse järelevalve** puhul on erinevate liiklusrikkumiste osas valdavalt sarnane pooldajate osakaal – enim pooldatakse automaatset järelevalvet liiklusemärgi nõuete täitmisel (70% autojuhtidest on poolt), kuid ka tehnoulevaatuse kehtivuse ja liikluskindlustuse automaatset järelevalvel on lai poolehoid, vastavalt 65% ning 64% autojuhtidest pooldab seda pigem või täielikult. Ühissõiduki raja kasutuse osas pooldab automaatset järelevalvet 55%, kõrvaliste tegevuste osas 57%. **Saab öelda, et valdav osa pooldab automaatse järelevalve rakendamist liiklusrikkumiste osas.**
- **Juhtimisvõimekuse hindamine tervisekontrollis** on vajalik 44% autojuhtide arvates teatud vanusest alates ning 37% autojuhtide meelest kõigil. Vaid 5% leiab, et see on oluline esmataotlejate puhul.
- **Alkoluku kasutamine alternatiivkaristusena juhtimisõiguse äravõtmisele on saanud valdava osa autojuhtide poolehoiu** – kaks-kolmandikku neist pooldab seda ideed, eriti naised ja 65+ autojuhid. Neljandik autojuhtidest seda ei poolda.

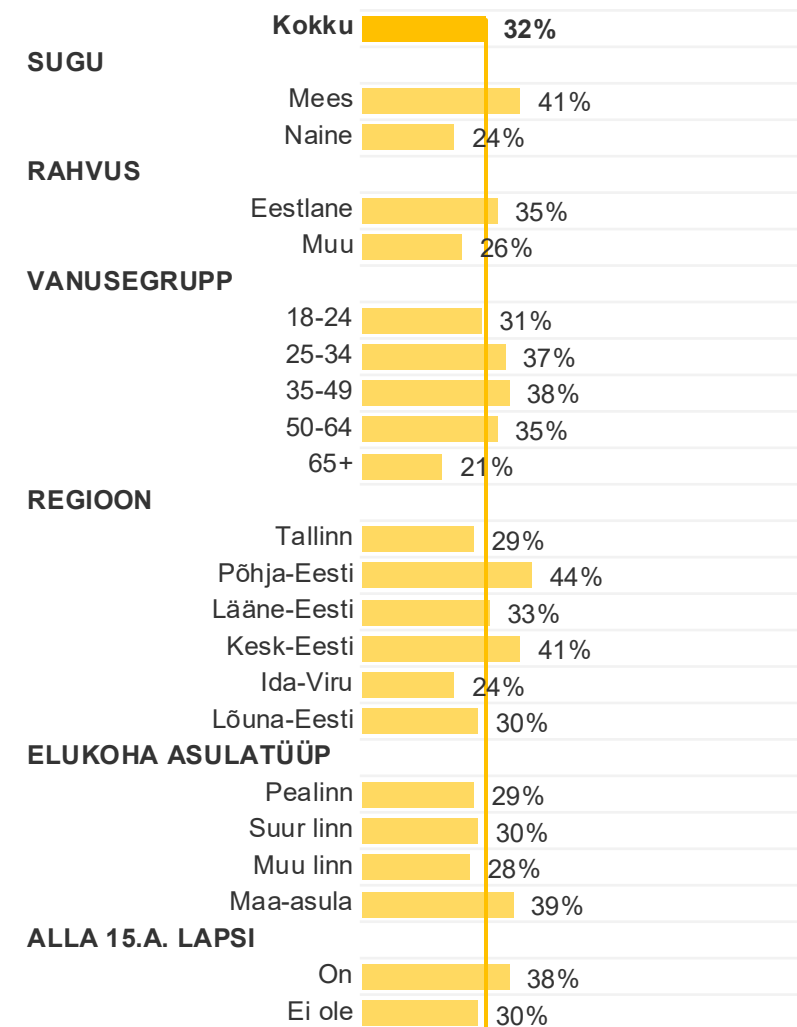
Piirkiiruse langetamine asulavälistel teedel

Q21. Kas nõustuksite liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel?
Mitu vastust võimalik (mitte nõustumine välistab teised vastusevariandid).

Kõik vastajad, n=1724; autojuhid, n=1173

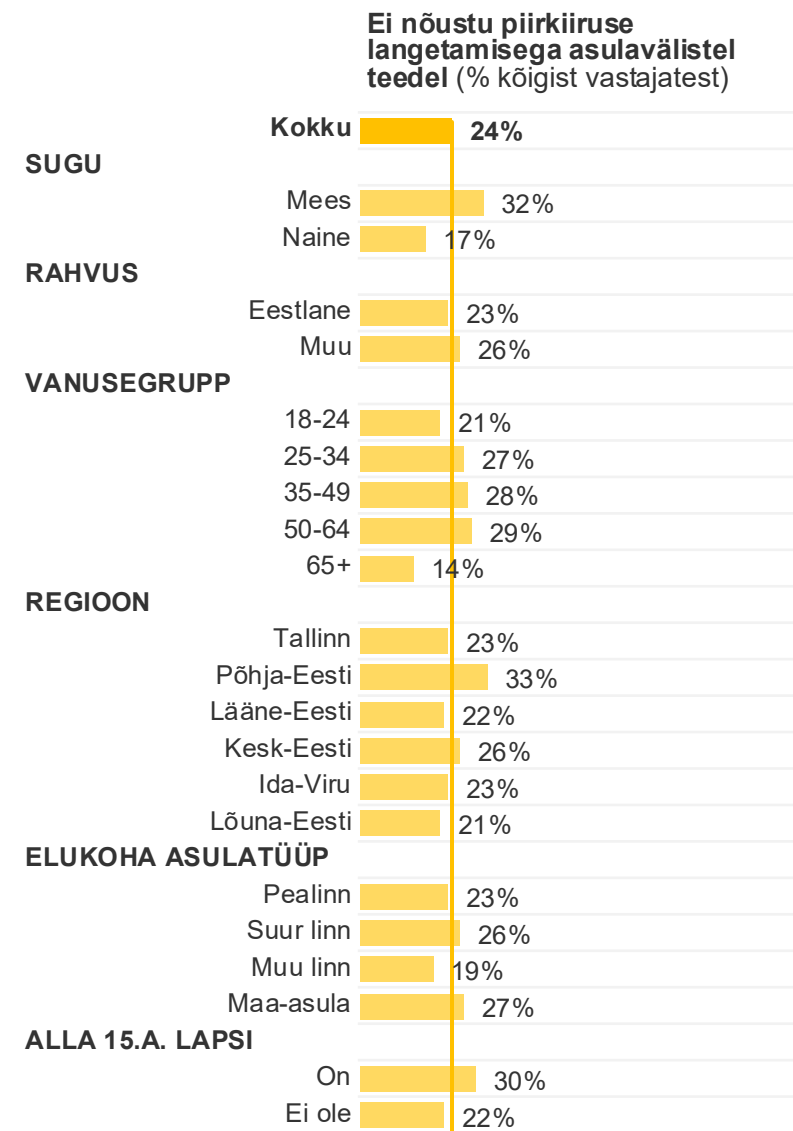
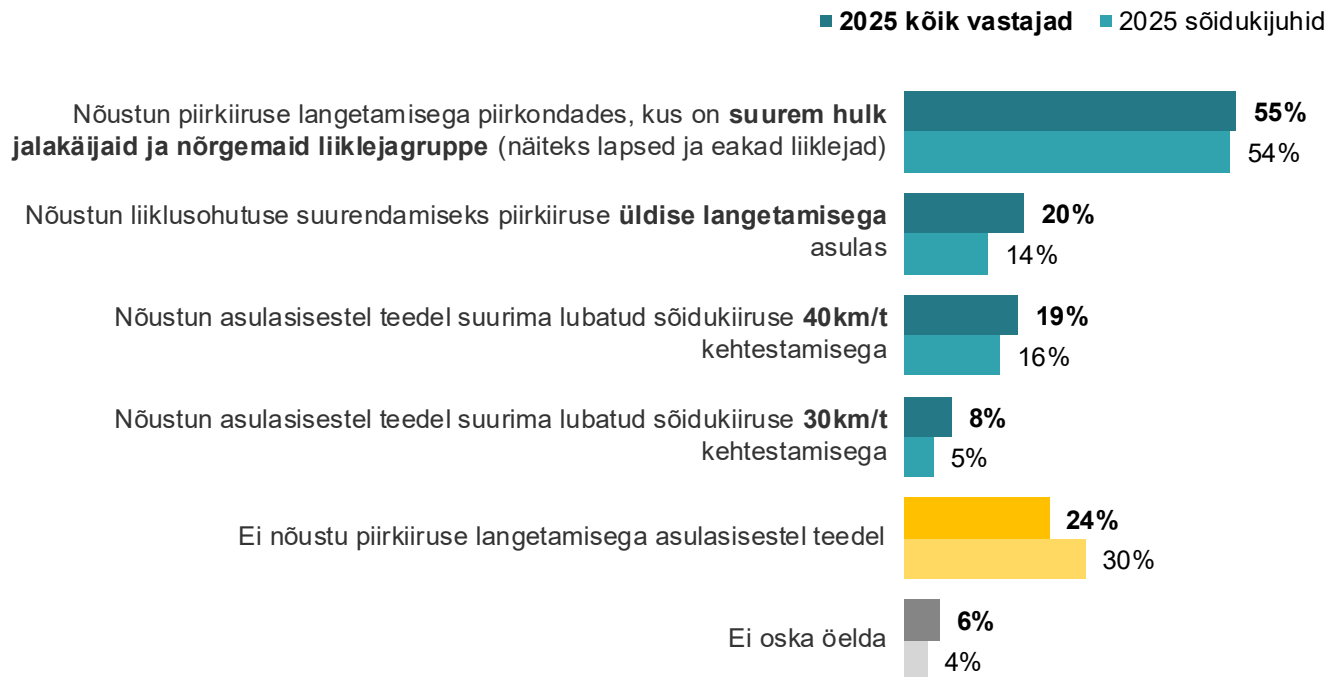
Ei nõustu piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel (% kõigist vastajatest)

Piirkiiruse langetamine asulasisestel teedel

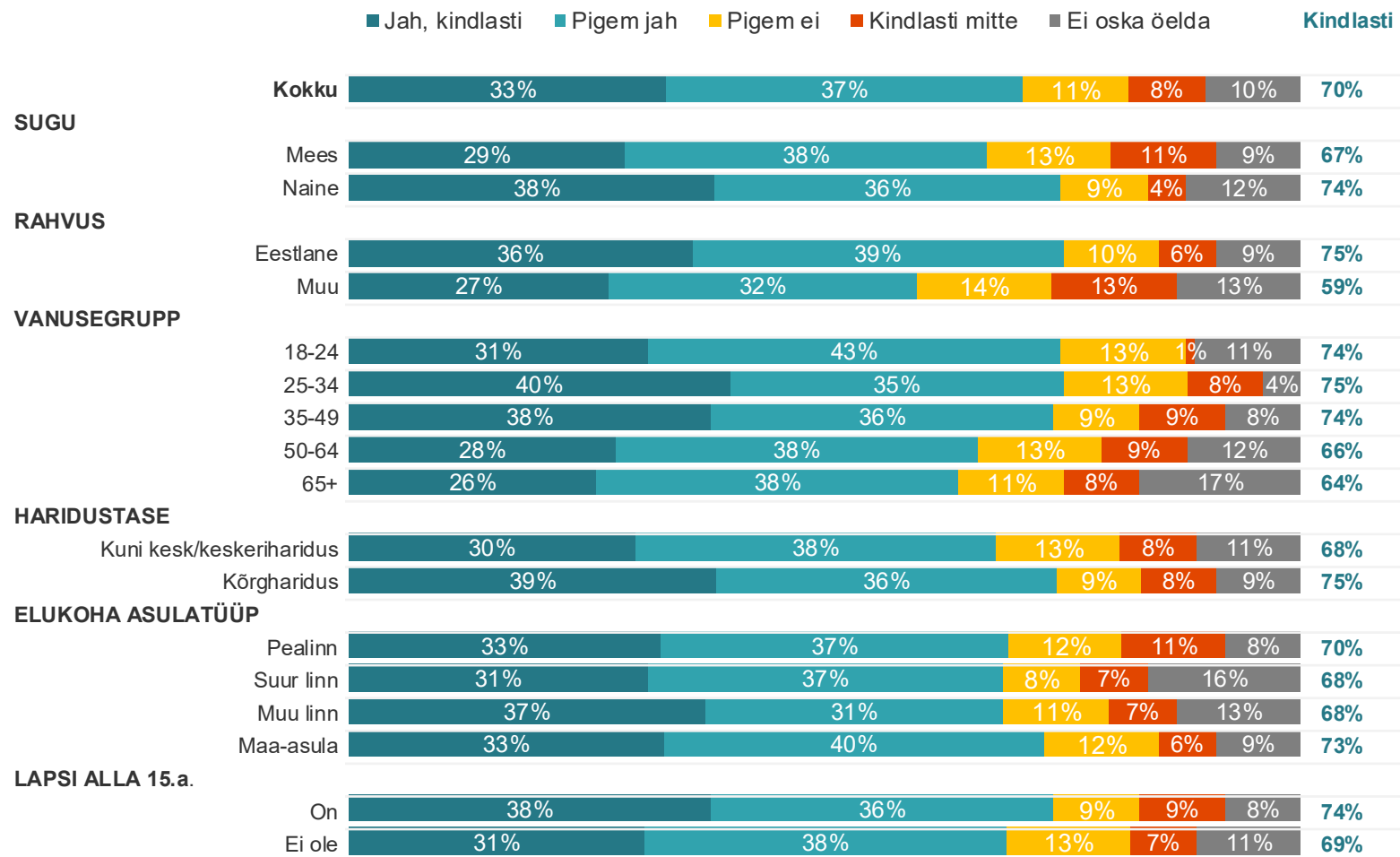
Q22. Kas nõustuksite liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse langetamisega asulasisestel teedel (tänavatel)? Mitu vastust võimalik (mitte nõustumine välistab teised vastusevariandid).

Kõik vastajad, n=1724; autojuhid, n=1173

Korduvate liiklusrikkumiste kogumina arvestamine

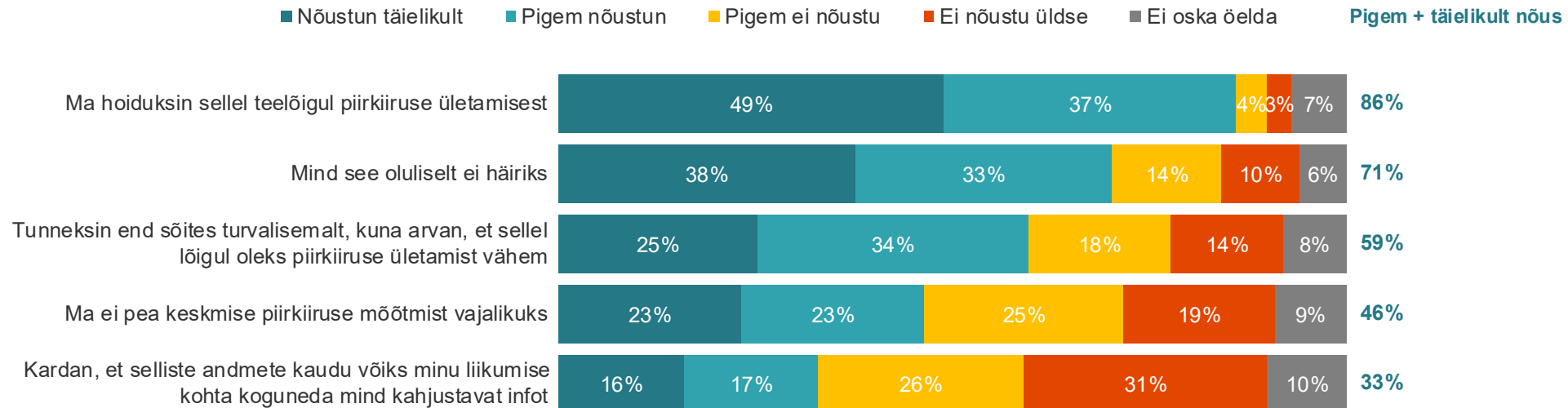
Q23. Täna ei ole võimalik korduvate liiklusrikkumiste puhul arvestada neid kogumina ja rakendada karmimaid meetmeid kui üksikjuhtumite puhul. Kas seda võiks rakendada ka Eestis? Üks vastus. Autojuhid, n=1173

Keskmise sõidukiiruse mõõtmine

Q24. Kuivõrd Teid isiklikult mõjutaks automaatne keskmise sõidukiiruse mõõtmine liiklusohtliku teelõigu läbimisel? Üks vastus iga väite kohta.

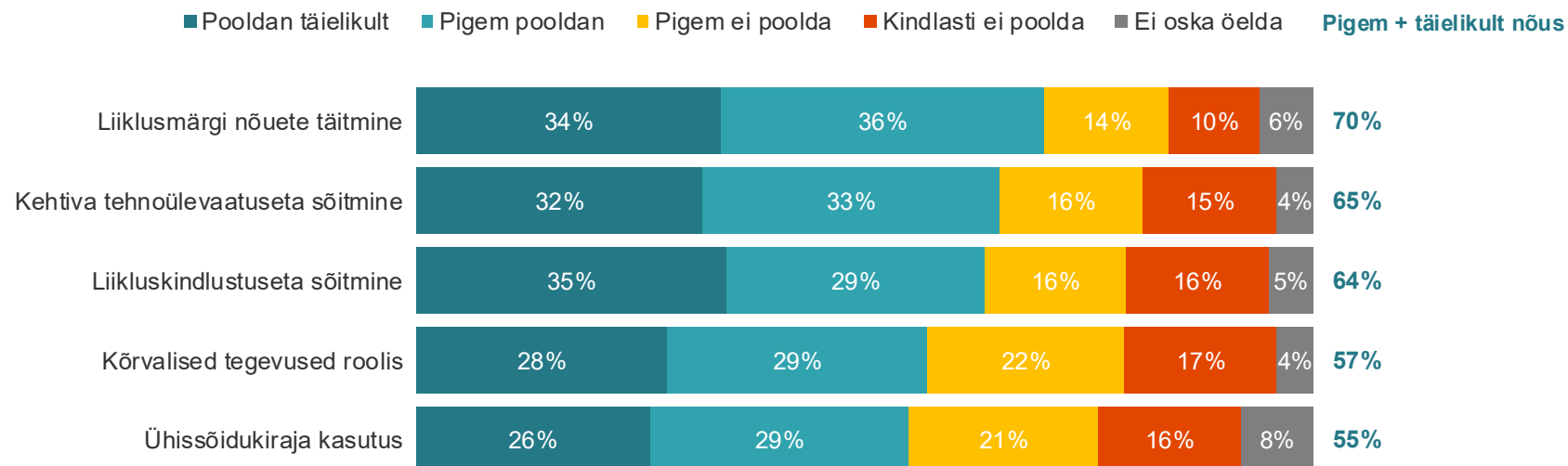
Autojuhid, n=1173

Automaatne järelevalve liiklusrikkumiste osas

Q25. Kuidas suhtuksite automaatse järelevalve rakendamisse järgnevate liiklusrikkumiste osas? Üks vastus iga väite kohta.

Autojuhid, n=1173

Tervisekontrollis juhtimisvõimekuse hindamine

Q26. Kas Teie hinnangul peaks juhiloa taotlemisel või pikendamisel hindama tervisekontrollis juhtimisvõimekust? Üks vastus.

Autojuhid, n=1173

■ Jah, esmataotlejate puhul ■ Jah, teatud vanusest alates ■ Jah, kõigil ■ Ei pea ■ Ei oska öelda

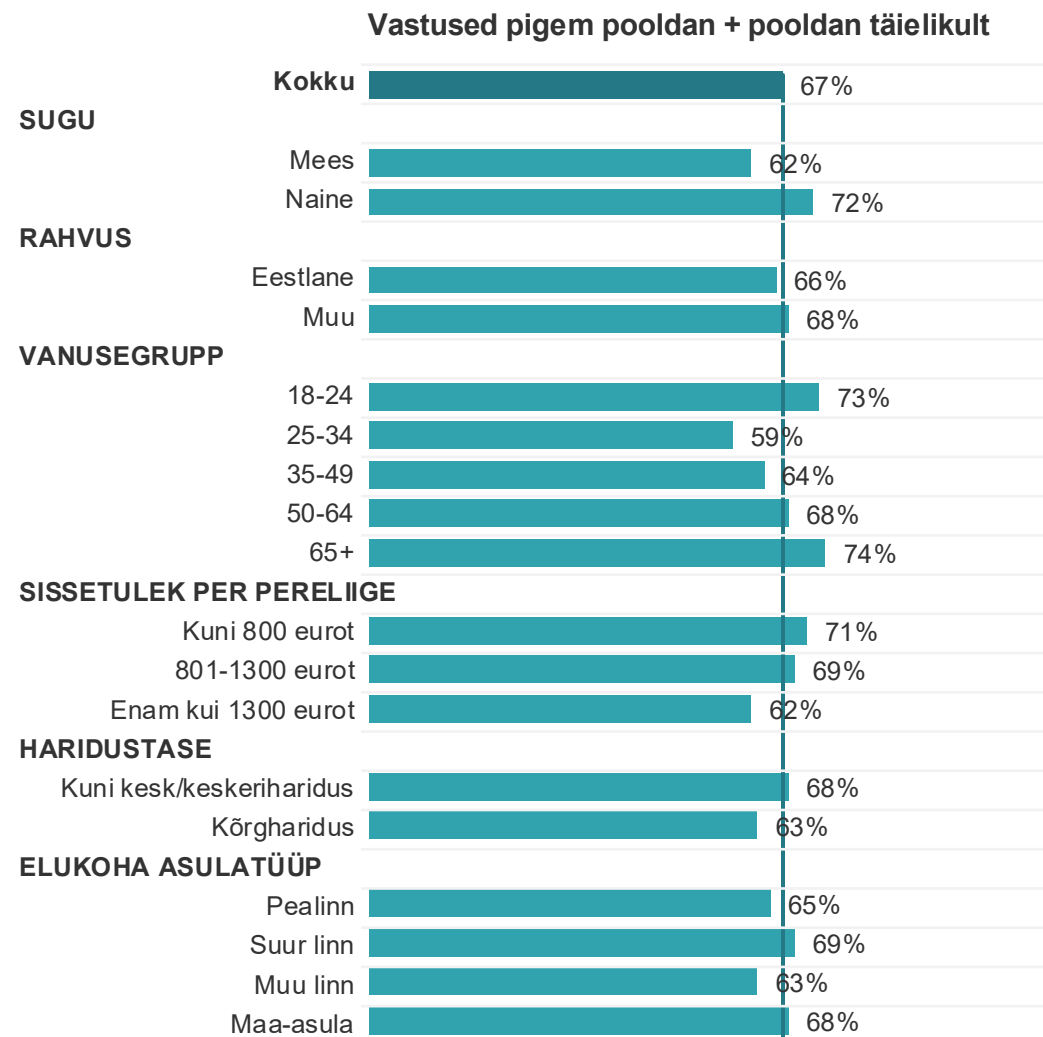
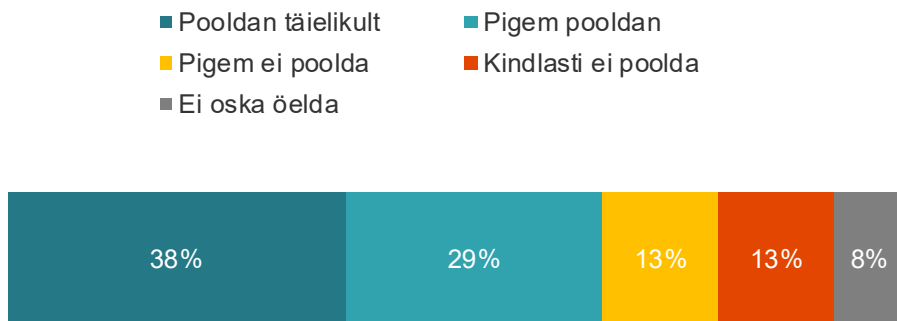
44% autojuhtidest on arvamusel, et juhiloa pikendamisel peaks tervisekontrollis juhtimisvõimekust hindama teatud vanusest alates – siinkohal on oluline vanuseline erinevus hoiakute osas, kus alla 50-aastased on selle poolt ning vanemad, eelkõige 65+ autojuhid, väljendavad seda arvamust oluliselt vähem, olles ise tõenäoliselt selle ea lähedal millal nemad peaksid juhtimisvõimekust tervisekontrollis tõestama.

Laialdaselt leiab toetust ka see, et juhtimisvõimekust hinnataks juhiloa taotlemisel või pikendamisel kõigil – nõnda arvab 37% autojuhtidest.

Alkoluku kasutamine alternatiivkaristusena

Q27. Kas toetaksite alkoluku kasutamist alternatiivkaristusena juhtimisõiguse äravõtmisele? Üks vastus.

Autojuhid, n=1173

Lisad

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja vastutasid:

Tellijapoolne kontaktisik:

Uuringu kava ja aruande koostaja:

Küsitluse koordineerija:

Programm ja andmetöötlus:

Graafilised tööd:

Raul Rom

Kaisa Esko

Kaja Ruuben, Kai Ojatalu

Olga Kosolapova

Kaisa Esko

Kontaktinfo

Kaisa Esko

Projektijuht

Telefon: 6268436

E-mail: kaisa.esko@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500

Faks: 626 8501

E-mail: emor@emor.ee

Address: Maakri 21, Maakri Kvartal, 10145 Tallinn

Uuringu ankeet (sisuküsimused)

Kõik vastajad

Q1: Kuivõrd tõsiseks ohuks on Teie arvates allpool loetletud tegevused mootorsõiduki juhtimisel? Iga tegevuse kohta üks vastus.

Vastusevariandid: Väga tõsine/Pigem tõsine/Pigem ei ole tõsine/Pole üldse tõsine/Ei oska öelda

1. Juhtimine alkoholi mõju all
2. Juhiloata juhtimine (juhtimisõigus puudub)
3. Punase tule alt läbisõit
4. Kiiruse ületamine rohkem kui 10 km/t
5. Turvavöö kinnitamata jätmine
6. Möödaskõigile üle pidevjoone
7. Punase tulega tee ületamine
8. Liiga väike pikivahe eessõitjaga
9. Liiga väike külvahe teel liikuva jalgratturi või jalakäijaga
10. Kiiruse ületamine kuni 10 km/t
11. Juhtimine väsinuna
12. Sõnumite ja/või sotsiaalmeedia postituste saatmine ja lugemine juhtimise ajal
13. Mobiiltelefoni kasutamine käed-vaba-seadmeta juhtimise ajal

Autojuhid

Q2: Kui tihti Te olete viimase 12 kuu jooksul kasutanud mootorsõidukit juhtides telefoni? Üks vastus.

1. Sageli
2. Mõnikord
3. Mitte kunagi

Filter Q2=1 või 2

Q3: Kuivõrd Te kasutate mootorsõidukit juhtides telefoni järgmisteks tegevusteks? Iga tegevuse kohta üks vastus.

Vastusevariandid: Mitte kunagi/Mõnikord/Sageli/Ei oska öelda

1. Vastate kõnedele
2. Teete tööga seotud kõnesid
3. Helistate pereliikmetele
4. Helistate sõpradele ja tuttavatele
5. Loete sõnumeid ja/või sotsiaalmeedia postitusi
6. Kirjutate sõnumeid ja/või postitusi sotsiaalmeediasse
7. Loete uudiseid ja surfate internetis
8. Loete e-kirju
9. Pildistate ja filmite

Filter Q3 read 1-4 = 2 ja/või 3

Q4: Kui tihti Te mootorsõidukit juhtimise ajal ...? Iga tegevuse kohta üks vastus.

Vastusevariandid: Mitte kunagi/Mõnikord/Sageli/Alati/Ei oska öelda

1. hoiate telefoni rääkimise ajal käes või kõrva ääres
2. kasutate telefoniga rääkimiseks käed-vabad-seadet

Q5: Milliste kõrvaliste tegevuste tõttu olete sattunud liiklusohtlikesse olukordadesse (s.h tähelepanu liikluselt on hajunud) või liiklusõnnetusse viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtides? Mitu vastust.

1. Telefoni kasutamine
2. Söömine, joomine
3. Suitsetamine
4. Lapsega/lastega tegelemine
5. Navigatsiooniseadme kasutamine
6. Vestlus kaassõitja(te)ga
7. Raadiosaate, muusika kuulamine
8. Muusika vahetamine, radiojaama otsimine
9. Meikimine, enese sättimine
10. Pildistamine, filmimine
11. Mõni muu tegevus
12. Ei ole kõrvaliste tegevuste tõttu ohtlikku olukorda sattunud või midagi eelnimetatud teinud

Q6: Kui sageli Te autot juhtides turvavöö kinnitate? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Harva (10-40% juhtudest)
5. Enamasti mitte (0-10% juhtudest)
6. Ei oska öelda

Uuringu ankeet (sisuküsimused)

Q7: Kui sageli Te tähelepanu pöörate oma peamiselt kasutatava auto rehvide vanusele? Üks vastus.

1. Püüan jälgida, et rehvide vanus ei ületaks 5 aastat
2. Püüan jälgida, et rehvide vanus ei ületaks 6-10 aastat
3. Ei pööra tähelepanu
4. Sellega tegeleb pereliige
5. Muu
6. Ei oska öelda

Q8: Mis tüüpi rehvid olid Teie peamiselt kasutataval autol viimasel talveperioodil? Üks vastus.

1. Naastrehvid
2. Lamellrehvid
3. Suverehvid
4. Ei juhi talveperioodil autot
5. Ei oska öelda

Q9: Kas olete viimase 12 kuu jooksul sattunud olukorda, kus pimedal ajal valgustamata asulavälisel teel (maanteel) sõites on ilmunud ootamatult vaatevälja teel liikuv helkurita või taskulambita jalakäija? Üks vastus.

1. Jah, ühel korral
2. Jah, korduvalt
3. Ei
4. Ei oska öelda

Q10: Kas olete viimase 12 kuu jooksul sattunud olukorda, kus pimedal ajal valgustamata asulavälisel teel (maanteel) sõites ilmub ootamatult vaatevälja teel liikuv, valgustust mitte kasutav jalgrattur? Üks vastus.

1. Jah, ühel korral
2. Jah, korduvalt
3. Ei
4. Ei oska öelda

Sõitjad juhi kõrvalistmel

Q11: Kui sageli Te kinnitate turvavöö istudes sõitjana juhi kõrvalistmel? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Harva (10-40% juhtudest)
5. Enamasti mitte (0-10% juhtudest)
6. Ei oska öelda

Sõitjad juhi tagaistmel

Q12: Kui sageli Te kinnitate turvavöö istudes sõitjana auto tagaistmel? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Harva (10-40% juhtudest)
5. Enamasti mitte (0-10% juhtudest)
6. Ei oska öelda

Bussiga sõitjad

Q13: Kui sageli Te kinnitate turvavöö bussis, kui Teie istekoht on turvavööga varustatud? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Harva (10-40% juhtudest)
5. Enamasti mitte (0-10% juhtudest)
6. Ei oska öelda

Q14: Sõites turvavööga varustatud bussis, kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul kuulnud, et bussijuht või vastav helisignaali tuleb enne sõidu alustamist või sõidu ajal meelde vajadust kinnitada turvavööd? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Harva (10-40% juhtudest)
5. Enamasti mitte (0-10% juhtudest)
6. Ei ole sõitnud turvavööga varustatud bussis
7. Ei oska öelda

Uuringu ankeet (sisuküsimused)

Peres on alla 15-aastaseid lapsi

Q15: Kui sageli on Teie laps/lapsed sõidu ajal autos turvavööga või spetsiaalse turvavarustusega kinnitatud? Üks vastus.

1. Enamasti (90-100% juhtudest)
2. Sageli (70-90% juhtudest)
3. Aeg-ajalt (40-70% juhtudest)
4. Enamasti mitte (0-40% juhtudest)
5. Laps(ed) pole autoga sõitnud
6. Ei oska öelda

Mootorratturid

Q16: Millist turvavarustust Te mootorrattaga sõites kasutate? Mitu vastust.

1. Kiiver
2. Kindad
3. Jakk küünarnuki- ja/või õlakaitsmetega
4. Püksid puusa- ja/või põlvekaitsmetega
5. Motojalanõud
6. Seljakaitse
7. Saapad (kaitsmeteta)
8. Mootorratturi jakk (kaitsmeteta)
9. Helkuritega jakk / vest / käeside / helkurtraksid
10. Mootorratturi püksid (kaitsmeteta)
11. Mootorratturi kombinesoon
12. Kaugelt nähtav kiiver (fluorestseeruvkollane/oranž)
13. Kaelatugi
14. Eraldi põlvekaitsmed
15. Muu
16. Ei kasuta turvavarustust

Kõik vastajad

Q17: Kas Te käesoleval aastal olete märganud tähelepanu häirivatest tegevustest hoidumisele suunatud liiklusohutuskampaniat "Kannatame ära! Roolis vaatame teed, mitte telefoni"? (vene keeles vastavalt "Давайте потерпим! За рулем смотрим на дорогу, а не в телефон"). Üks vastus.

1. Jah
2. Ei
3. Ei oska öelda

Filter Q17 = 1

Q18: Kus Te seda kampaniat märkasite? Kas... Mitu vastust.

1. televisioonis
2. raadios
3. välireklaami plakatitel
4. internetis
5. mujal
6. ei oska öelda

Filter Q17 = 1

Q19: Kas peate seda kampaniat oluliseks? Üks vastus.

1. Jah, kindlasti
2. Pigem jah
3. Pigem ei
4. Kindlasti mitte
5. Ei oska öelda

Filter Q17 = 1

Q20: Kas tunnete, et kampania pani Teid teemale mõtlema või mõjutas Teie hoiakuid? Üks vastus.

1. Jah, kindlasti
2. Pigem jah
3. Pigem ei
4. Kindlasti mitte
5. Ei oska öelda

Kõik vastajad

Q21: Kas nõustuksite liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel? Mitu vastust.

1. Nõustun liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse üldise langetamisega (10km/t) kõikidel asulavälistel teedel
2. Nõustun piirkiiruse langetamisega liiklusohutlikes kohtades, näiteks ristmikel, bussipeatuste ning sõiduteega lõikuvate jalg- ja jalgrattateede juures
3. Nõustun piirkiiruse langetamisega linnadevahelistel põhimaanteedel
4. Nõustun piirkiiruse langetamisega kohalikel (väiksematel) maanteedel
5. Ei nõustu piirkiiruse langetamisega asulavälistel teedel
6. Ei oska öelda

Uuringu ankeet (sisuküsimused)

Q22: Kas nõustuksite liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse langetamisega asulasisestel teedel (tänavatel)? Mitu vastust.

1. Nõustun liiklusohutuse suurendamiseks piirkiiruse üldise langetamisega asulas.
2. Nõustun piirkiiruse langetamisega piirkondades, kus on suurem hulk jalakäijaid ja nõrgemaid liiklejagruppe (näiteks lapsed ja eakad liiklejad)
3. Nõustun asulasisestel teedel suurima lubatud sõidukiiruse 40km/t kehtestamisega
4. Nõustun asulasisestel teedel suurima lubatud sõidukiiruse 30km/t kehtestamisega
5. Ei nõustu piirkiiruse langetamisega asulasisestel teedel
6. Ei oska öelda

Autojuhid

Q23: Täna ei ole võimalik korduvate liiklusrikkumiste puhul arvestada neid kogumina ja rakendada karmimaid meetmeid kui üksikjuhtumite puhul. Korduvrikkumisi arvestav süsteem on kasutusel aga enamuses Euroopa Liidu riikides. Kas seda võiks rakendada ka Eestis? Üks vastus.

1. Jah, kindlasti
2. Pigem jah
3. Pigem ei
4. Kindlasti mitte
5. Ei oska öelda

Q24: Kuivõrd Teid isiklikult mõjutaks automaatne keskmine sõidukiiruse mõõtmine liiklusohutliku teelõigu läbimisel? Iga rea kohta üks vastus.

Vastusevariandid: Nõustun täielikult/Pigem nõustun/Pigem ei nõustu/Ei nõustu üldse/Ei oska öelda

1. Mind see oluliselt ei häiriks
2. Ma hoiduksin sellisel teelõigul piirkiiruse ületamisest
3. Kardan, et selliste andmete kaudu võiks minu liikumiste kohta koguneda mind kahjustavat infot
4. Tunneksin end sõites turvalisemalt, kuna arvan, et sellel lõigul oleks piirkiiruse ületamist vähem
5. Ma ei pea keskmise kiiruse mõõtmist vajalikuks

Q25: Kuidas suhtuksite automaatse järelevalve rakendamisse järgnevate liiklusrikkumiste osas?

Automaatne järelevalve on kaamerate või elektrooniliste seadmete abil info ajutine salvestamine liiklusrikkumiste tuvastamiseks. Iga rea kohta üks vastus.

Vastusevariandid: Kindlasti ei poolda/Pigem ei poolda/Pigem pooldan/Täielikult pooldan/Ei oska öelda

1. Kehtiva tehnöülevaatuseta sõitmine
2. Ühissõidukiraja kasutus
3. Liiklusmärgi nõuete täitmine
4. Liikluskindlustuseta sõitmine
5. Kõrvalised tegevused roolis

Q26: Kas Teie hinnangul peaks juhiloa taotlemisel või pikendamisel hindama terviskontrollis juhtimisvõimekust? Üks vastus.

1. Jah, esmataotlejate puhul
2. Jah, aga teatud vanusest alates
3. Jah, kõigil
4. Ei pea
5. Ei oska öelda

Q27: Kas toetaksite alkoholuku kasutamist alternatiivkaristusena juhtimisõiguse äravõtmisele (isikul juhtimisõigus säilib, sõiduk käivitub vaid siis, kui juht on kaine)? Üks vastus.

1. Pooldan täielikult
2. Pigem pooldan
3. Pigem ei poolda
4. Kindlasti ei poolda
5. Ei oska öelda